

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
Přírodovědecká fakulta
Katedra geografie

Petra ZELENÁ

**Návrh socio-demografického atlasu Místní akční
skupiny Šternbersko**

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Mgr. Petr Kladivo, Ph.D.

Olomouc 2015

Bibliografický záznam

Autor (osobní číslo):	Petra Zelená (R12209)
Studijní obor:	Regionální geografie
Název práce:	Návrh socio-demografického atlasu Místní akční skupiny Šternbersko
Title of thesis:	Proposal of socio-demographic atlas of Local action group Šternbersko
Vedoucí práce:	Mgr. Petr Kladivo, Ph.D.
Rozsah práce:	51 stran (1 vázaná příloha)
Abstrakt:	Cílem bakalářské práce je návrh socio-demografického atlasu MAS Šternbersko. Návrh bude použit pro potřeby města. Druhou částí je jednoduchá analýza oblasti a komparace s okolními MAS. Atlas je tvořen 24 mapovými listy, které obsahují mapy, tabulky, text a obrázky. Hlavním zdrojem dat je Český statistický úřad. Atlas může být v budoucnu rozšířen.
Klíčová slova:	tematický atlas, MAS Šternbersko, demografie, komparace, analýza
Abstract:	The main topic of this thesis is to design a socio-demographic atlas of LAG Šternbersko. The content should be useful for the town. The second part is a simple analysis and comparison with the area surrounding LAG. Atlas consists of 24 map sheets, which contain maps, tables, text, and images. The main source of data is the Czech Statistical Office. Atlas can be upgrade in the future.
Keywords:	thematic atlas, LAG Šternbersko, demography, comparison, analysis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a že jsem v seznamu literatury uvedla všechny použité literární a další zdroje, ze kterých jsem při tvorbě práce čerpala.

V Olomouci dne 6. 5. 2015

.....
podpis autora

Ráda bych poděkovala Mgr. Petru Kladivu, Ph. D. za vedení mé bakalářské práce. Za jeho čas, rady a pomoc při zpracování.

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
Přírodovědecká fakulta
Akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Petra ZELENÁ**
Osobní číslo: **R12209**
Studijní program: **B1301 Geografie**
Studijní obor: **Regionální geografie**
Název tématu: **Návrh socio-demografického atlasu Místní akční skupiny
Šternbersko**
Zadávající katedra: **Katedra geografie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem bakalářské práce je navržení socio-demografického atlasu Místní akční skupiny (MAS) Šternbersko. Koncepce atlasu bude vycházet z potřeb MAS, bude diskutována s jejími představiteli, tak aby byl atlas prakticky využitelný. Bakalářská práce bude mít dvě základní části, kromě samotného návrhu jednotlivých mapových listů to bude i jejich stručné analyzování v textové části, jejíž součástí bude i komparace zjištěných výsledků s vybranými sousedními regiony (MAS, SO ORP).

Rozsah grafických prací: Podle potřeb zadání
Rozsah pracovní zprávy: 5 000 - 8 000 slov
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

Atlas obyvatelstva ČSSR (1987).
Atlas krajiny České republiky (2010) kap. Obyvatelstvo, Sídla a osídlení
Atlas sociálně prostorové diferenciace České republiky (2011).
BAŠOVSKÝ, O., MLÁDEK, J. (1985): Geografie obyvatelstva a sídel.
Bratislava: UK.
HAMPL, M. (2005): Geografická organizace společnosti v České republice:
transformační procesy a jejich obecný kontext. Univerzita Karlova v Praze, 147
s.
CHALUPA, P., TARABOVÁ, Z. (1990): Geografie obyvatelstva, demografie,
geografie sídel. Brno: MU.
KOSCHIN, F. Demografie poprvé. Praha: VŠE.
MLÁDEK, J. (1992): Základy geografie obyvatelstva. Bratislava: SPN.
MLÁDEK, J. a kol. (2006): Atlas obyvatel'ov Slovenska.
MORAVEC, D., VOTÝPKA, J. Regionalised modelling. Praha: Karolinum
Press, 2003.
PAVLÍK, Z. a kol. (2002): Populační vývoj České republiky. Praha, 186 s.
TOUŠEK, V., FŇUKAL, M., KLADIVO, P., LÉTAL, A., JUREK, M. (2008):
Vysočina. Tematický atlas. Jihlava: Krajský úřad kraje Vysočina ve spolupráci
s Univerzitou Palackého v Olomouci, 36 s.
Historický lexikon obcí České republiky 1869-2005.

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Petr Kladivo, Ph.D.
Katedra geografie

Datum zadání bakalářské práce: 15. května 2014
Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2015

L.S.

Prof. RNDr. Ivo Frébort, CSc., Ph.D.
děkan

Doc. RNDr. Zdeněk Szczyrba, Ph.D.
vedoucí katedry

V Olomouci dne 15. května 2014

Obsah

1. Úvod	8
2. Cíle práce	9
3. Metody práce a zpracování dat.....	10
4. Zpracování dat pro jednotlivé mapové listy.....	11
4.1 Koncept atlasu.....	11
4.2 Zpracování dat a komentář jednotlivých mapových listů	13
5. Jednoduchá analýza výsledků a jejich diskuze	35
5.1. Analýza výsledků obcí území MAS Šternbersko	35
5.2. Porovnání MAS Šternbersko s okolními regiony.....	36
6. Závěr.....	37
7. Summary	38
8. Použitá literatura a zdroje dat.....	39
8.1 Knižní a další publikace	39
8.2 Internetové zdroje dat	40
9. Přílohy	42

1. Úvod

Hlavním tématem práce je návrh socio-demografického atlasu pro místní akční skupinu (dále MAS) Šternbersko. Práce vznikla v součinnosti s představiteli MAS (konkrétně byla konzultována ředitelem Ing. Pavlem Horákem). Hlavním důvodem pro výběr takto zaměřené práce byla možnost jejího praktického využití v budoucnu. Při úspěšném navržení a schválení řídicích orgánů místní akční skupiny Šternberska bude atlas používán jako propagační materiál.

Výběr ukazatelů nebyl od MAS Šternbersko závazně podán, proto byl poslán vlastní návrh socio-demografických ukazatelů, které se postupně přizpůsobovaly potřebám MAS. Atlas je zaměřen co nejaktuálněji, detailně bylo analyzováno období posledních pěti let, za které jsou dostupná statistická data, tj. 2009-2013. Návrh struktury a podoby atlasu byl přenechán na autorce. Inspirace byla čerpána z bakalářské práce Lenky Vodehnalové, která navrhovala socio-demografický atlas správního obvodu obce s rozšířenou působností Litomyšl v roce 2013 a tematického atlasu Vysočiny zpracovaného pracovníky Katedry geografie Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci v roce 2008.

Hlavní náplní atlasu je kartografické zpracování socio-demografických ukazatelů. Pro úplnost představení MAS Šternberska jsou přidány i vybrané hospodářské a socio-ekonomické ukazatele. V zadaných podmínkách práce byla také komparace s vybranými sousedními regiony. Proto jsou mapové listy převážně složeny z hlavní mapy na úrovni obcí MAS Šternbersko a vedlejší mapy, která daný ukazatel porovnává s vybranými okolními regiony - MAS. Mapový list vždy doplňují fotografie, grafy, tabulky nebo text.

2. Cíle práce

Tak, jak už bylo uvedeno výše, hlavním cílem práce je vytvoření návrhu socio-demografického atlasu MAS Šternbersko, který by měl dále sloužit jako analytický, popř. propagační materiál MAS. Dílčím cílem je pak zhodnocení vývoje vybraných demografických, ekonomických, sociálních aj. ukazatelů v území MAS prostřednictvím jejich analýzy a komparace obcí díky kartografické prezentaci prostorové diferenciaci jednotlivých jevů. Výsledkem není jen identifikace disparit v rámci sledovaných ukazatelů, ale i možnost klasifikace území MAS podle charakteru jednotlivých ukazatelů.

Dalším cílem je porovnání MAS Šternbersko s okolními regiony, resp. místními akčními skupinami (Bystřička, Nízký Jeseník, Uničovsko, Moravská cesta, Prostějov venkov, Rýmařovsko, Hanácké Království a Region Haná). U některých ukazatelů nesledujeme vývoje v delších časových intervalech, ale důraz je kladen spíše na co největší aktuálnost. Zejména při prezentaci demografických a socio-ekonomických ukazatelů používáme roční průměry za léta 2009-2013, abychom se vyvarovali zkreslení možným zastoupením extrémních hodnot, které se mohly v rámci jednoho roku přihodit.

Cílem textové části práce pak je vysvětlení metody zpracování každého ukazatele, detailní analýza území MAS a identifikace obcí s pozitivními, resp. negativními vývojovými trendy ve sledovaných ukazatelích. Dále jsou to komentáře k tabulkám a grafům, které doplňují jednotlivé mapové listy.

3. Metody práce a zpracování dat

V práci je zkoumána prostorová diferenciací jednotlivých ukazatelů v rámci MAS Šternbersko. Porovnány jsou nejen obce území MAS, ale i hodnoty za celé zkoumané území s vybranými okolními MAS. Výsledky jsou prezentovány graficky. U vybraných ukazatelů uvádíme i nejvyšší (maximální), nejnižší (minimální) hodnotu zkoumaného ukazatele zjištěnou v území, a také výslednou hodnotu za celou MAS Šternbersko. Za hlavní metodu práce můžeme označit tzv. regionálně-geografickou analýzu.

Při zpracování bakalářské práce byly použity jak zdroje knižní, tak i zdroje elektronické. Publikace sloužily zejména pro upřesnění a potvrzení správnosti zpracování dat a použití správných metod výpočetních i grafických. Čerpáno bylo převážně ze studijního materiálu Metody tematické kartografie (Voženílek, Kaňok a kolektiv 2011). V oblasti způsobu výpočtu ukazatelů bylo nejvíce čerpáno z internetových stránek zabývajících se demografií. Převážné množství dat bylo získáno ze stránek Českého statistického úřadu (ČSÚ). Sesbírána byla data z tzv. průběžné statistiky (zejména dynamika obyvatelstva), ze Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2011 (struktury obyvatelstva), dále pak databáze demografických údajů za obce ČR a statistiky, které ČSÚ poskytuje místním akčním skupinám. Informace ohledně (ne)zaměstnanosti byly získány z portálu Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV). Vzorem a inspirací pro kompozici map bylo několik převážně tematických atlasů. Jak je řečeno v úvodu, vzorem byl Tematický atlas Vysočiny 2008 a bakalářská práce Lenky Vodehnalové (Návrh socio-demografického atlasu správního obvodu obce s rozšířenou působností Litomyšl, 2013). K inspiraci přispěl také Atlas krajiny České republiky (2010), Atlas sociálně prostorové diferenciací České republiky vydaný v roce 2011 a Socio-ekonomický atlas Ostravy (2012).

Doplňující části, jako jsou tabulky a grafy, byly zpracovány autorkou v programu Microsoft Excel. V textu jsou využity i podklady ze strategického plánu MAS Šternbersko zpracovaného na období 2014-2020. Fotografie pochází převážně z internetových zdrojů. Mapy a celé mapové listy jsou zpracovány v programu ArcGIS 10.0 (aplikace ArcMap), grafické úpravy pak s pomocí softwaru CorelDRAW.

4. Zpracování dat pro jednotlivé mapové listy

4.1 Koncept atlasu

Obecně zeměpisná mapa	1 : 160 000
Vymezení polohy MAS Šternbersko	1 : 5 000 000
	1 : 2 150 000
Zemědělská půda (obce)	1 : 160 000
Zemědělská půda (MAS)	1 : 1 100 000
Ostatní využití ploch	
Orná půda (obce)	1 : 250 000
Orná půda (MAS)	1 : 1 100 000
Míra zornění (obce)	1 : 250 000
Míra zornění (MAS)	1 : 1 100 000
Lesy (obce)	1 : 250 000
Lesy (MAS)	1 : 1 100 000
Zastavěné plochy (obce)	1 : 250 000
Zastavěné plochy (MAS)	1 : 1 100 000
Hustota zalidnění (obce)	1 : 160 000
Hustota zalidnění (MAS)	1 : 1 100 000
Natalita (obce)	1 : 160 000
Natalita (MAS)	1 : 1 100 000
Mortalita (obce)	1 : 160 000
Mortalita (MAS)	1 : 1 100 000
Věková pyramida MAS Šternbersko	
Imigrace (obce)	1 : 160 000
Náboženská struktura obyvatel MAS Šternbersko	
Emigrace (obce)	1 : 160 000
Migrační saldo (obce)	1 : 370 000
Migrační saldo (MAS)	1 : 1 100 000
Přirozený přírůstek (obce)	1 : 250 000
Přirozený přírůstek (MAS)	1 : 1 100 000
Celkový přírůstek (obce)	1 : 250 000
Celkový přírůstek (MAS)	1 : 1 100 000
Sňatečnost (obce)	1 : 250 000

Sňatečnost (MAS)	1 : 1 100 000
Počet sňatků v MAS Šternbersko	
Rozvodovost (obce)	1 : 250 000
Rozvodovost (MAS)	1 : 1 100 000
Počet sňatků v MAS Šternbersko	
Obyvatelstvo v předproduktivním věku (obce)	1 : 160 000
Obyvatelstvo v předproduktivním věku (MAS)	1 : 1 100 000
Potratovost	1 : 370 000
Obyvatelstvo v produktivním věku (obce)	1 : 160 000
Obyvatelstvo v produktivním věku (MAS)	1 : 1 100 000
Vzdělanostní struktura obyvatel	
Obyvatelstvo v poproduktivním věku (obce)	1 : 160 000
Obyvatelstvo v poproduktivním věku (MAS)	1 : 1 100 000
Index stáří (obce)	1 : 250 000
Ekonomicky aktivní obyvatelstvo (obce)	1 : 160 000
Index ekonomické zátěže (obce)	1 : 1 100 000
Index ekonomické zátěže (MAS)	1 : 370 000
Subjekty v zemědělství (obce)	1 : 250 000
Subjekty v zemědělství (MAS)	1 : 1 100 000
Subjekty ve službách (obce)	1 : 250 000
Subjekty ve službách (MAS)	1 : 1 100 000
Subjekty v průmyslu a stavebnictví (obce)	1 : 160 000
Objekty v průmyslu a stavebnictví (MAS)	1 : 1 100 000
Struktura subjektů	
Nezaměstnanost (obce)	1 : 160 000
Nezaměstnanost (MAS)	1 : 1 100 000
Rozdíl nezaměstnanosti 2011 a 2008 (MAS)	1 : 370 000
Dojíždka do zaměstnání - Šternberk (obce)	1 : 290 000
Dojíždka do zaměstnání - Olomouc (obce)	1 : 320 000
Dojíždka do škol - Šternberk (obce)	1 : 290 000
Dojíždka do škol - Olomouc (obce)	1 : 320 000
Samostatné ordinace praktického lékaře (obce)	1 : 160 000
Samostatné ordinace praktického lékaře (MAS)	1 : 1 100 000
Lékařské služby na území MAS Šternbersko	
Hromadná ubytovací zařízení (obce)	1 : 160 000

Hromadná ubytovací zařízení (MAS)	1 : 1 100 000
Bytová výstavba 2001 - 2013 (obce)	1 : 160 000
Bytová výstavba 2001 – 2013 (MAS)	1 : 1 100 000
Počet dostavěných bytů na území MAS Šternbersko	

4.2 Zpracování dat a komentář jednotlivých mapových listů

Mapový list 1 - Obecně zeměpisná mapa

Charakteristika ukazatele:

Na první mapový list byla navržena obecně zeměpisná mapa. Mapa informuje o výškovém profilu území, kde je viditelný nárůst na severovýchodě území Šternberska. Zde se zvedá okraj Nízkého Jeseníku. Mezi dalšími prvky jsou zobrazeny silnice první a druhé třídy, elektrifikované a neelektrifikované železnice a nejdůležitější vodní toky. Všechny 22 obcí má různé označení podle počtu obyvatel. Obce byly rozděleny do pěti velikostních kategorií:

- do 200
- 200 – 499
- 500 – 999
- 1 000 – 3 000
- nad 3 000

V druhé mapě byla určena poloha MAS Šternberska v rámci České republiky. Pro přesnější vymezení polohy v rámci kraje byla vytvořena mapa třetí. Zde proběhla změna od 1. ledna 2005, kdy byla obec Huzová převedena z okresu Bruntál pod okres Olomouc.

Zpracováno pro: - kraje ČR, v měřítku 1 : 5 000 000, k 31. 12. 2013

- kraj Olomoucký a Moravskoslezský, v měřítku 1 : 2 300 000,
k 31. 12. 2013

- obce MAS Šternbersko, v měřítku 1 : 160 000, k 31. 12. 2013

Datový zdroj: Český statistický úřad, 2014a

Mapový list 2 - Zemědělská půda

Charakteristika ukazatele:

Druhý mapový list ukazuje podíl zemědělské půdy z rozlohy obce. Vyobrazeny jsou zde opět dvě mapy. Hlavní zobrazuje MAS Šternbersko a vedlejší mapa tyto vypočítané hodnoty srovnává s okolními MAS. V koláčovém grafu je ukázáno ostatní využití ploch MAS Šternberska.

Zpracováno pro: - obce MAS Šternbersko, v měřítku 1 : 160 000, k 31. 12. 2013

- místní akční skupiny, v měřítku 1 : 1 100 000, k 31. 12. 2013

Datový zdroj: Český statistický úřad, 2014a

Komentář:

Největší podíl zemědělské půdy z obcí zpracovaného území mají Hnojice a Lužice (93,0 %). Tyto a další obce s větším podílem se nacházejí na východě a jihovýchodě. Jedná se o území Hornomoravského úvalu. Nejmenší podíl zemědělské půdy patří obci Mutkov (19,8 %), Řídeč (31,0 %) a Šternberk (38,2 %).

V porovnání s ostatními MAS je opět vidět vliv úrodnějšího Hornomoravského úvalu, ve kterém se nachází Uničovsko, Moravská cesta, Region Haná, Prostějov venkov a z části Hanácké království. Celkově nejvyšší hodnoty dosahuje Hanácké Království (79,0 %). Naopak nejnižších Bystřička (21,5 %). MAS Šternbersko má celkový podíl zemědělské půdy 60,0 %.

Mezi ostatní nejvíce využívané plochy patří půda nezemědělská. Následují lesní pozemky a travní porosty. V porovnání se na malé ploše vyskytují zahrady, zastavěné plochy a vodní plochy.

Mapový list 3 - Orná půda a míra zornění

Charakteristika ukazatele:

Na třetím mapovém listu jsou znázorněny dva ukazatele. Podíl orné půdy z rozlohy území a míra zornění (podíl orné půdy z celkové rozlohy zemědělské půdy) z rozlohy území. Tyto ukazatelé jsou opět porovnány s okolními MAS.

Zpracováno pro: - obce MAS Šternbersko, v měřítku 1 : 250 000, k 31. 12. 2013

- místní akční skupiny, v měřítku 1 : 1 100 000, k 31. 12. 2013

Datový zdroj: Český statistický úřad, 2014a

Komentář:

Obce s největším podílem se nachází na jihovýchodě a jihu MAS Šternbersko. Celkově největší procento a to 90,1 % má obec Hnojice. Následují Lužice a Komárov. Šternbersko má problém se sklonitými terény a intenzivní zemědělská činnost, která je na nich prováděna, má negativní dopad na přirozené vodní režimy. Tímto se zvyšuje také riziko vzniku lokálních povodní, vysychání a degradace půdy. Nejvíce těchto ploch se nachází při okraji zvedajícího se Nízkého Jeseníku. V MAS Šternbersko se tedy jedná o obec Huzová. Dále Domašov u Šternberka a samotný Šternberk. (Strategický plán, 2014-2020)

Z celkové rozlohy MAS je podíl orné půdy 39,5 %. V porovnání s okolními skupinami se Šternbersko nachází uprostřed. Nejmenší hodnotu vlastní Rýmařovsko se 6,6 %. Naopak nejvyšší hodnotu má Prostějov venkov se 73,7 %.

Charakteristika ukazatele:

Míra zornění udává podíl orné půdy na celkové rozloze zemědělské půdy.

Zpracováno pro: - obce MAS Šternbersko, v měřítku 1 : 250 000, k 31. 12. 2013

- místní akční skupiny, v měřítku 1 : 1 100 000, k 31. 12. 2013

Datový zdroj: Český statistický úřad, 2014a

Komentář:

Obce s největší hodnotou zornění se opět nachází na jihovýchodě a jihu MAS. Jedná se o místa vhodná k zemědělské výrobě. V námi zkoumané oblasti je to Pomoraví a moravské úvaly. Nejvyšší míru zornění má obec Mladějovice (97,7 %), dále Hnojice a Komárov. Velmi nízké procento zornění je v území nacházející se v podhorských a horských oblastech. Do této kategorie nám zapadá obec Huzová (24,0 %). Nejčastějším půdním typem Šternberska jsou kambizemě, vyskytující se převážně v pahorkatinách a vrchovinách. Značné zastoupení je také hnědozemě, převážně v obcích Tověř, Bohuňovice a Mladějovice. S menším podílem se zde dále vyskytuje luvizem, fluvizem a glej.

Porovnání s ostatními mas je velmi podobné jako u podílu orné půdy. Nejmenší hodnotu má Rýmařovsko (14,9 %). Největší má MAS Hanácké Království a Region Haná. Hodnota přesahuje 90,0 %. Míra zornění MAS Šternberska je 66,0 %.

Mapový list 4 - Lesy a zastavěné plochy

Charakteristika ukazatele:

Na čtvrtém mapovém listu jsou vypočítány dva ukazatele. Podíl lesních ploch z rozlohy obce a podíl zastavěných ploch z rozlohy obce. Ukazatele jsou opět porovnány s okolními MAS.

Zpracováno pro: - obce MAS Šternbersko, v měřítku 1 : 250 000, k 31. 12. 2013

- místní akční skupiny, v měřítku 1 : 1 100 000, k 31. 12. 2013

Datový zdroj: Český statistický úřad, 2014a

Komentář:

Největší podíl lesů na svém území má obec Mutkov (76,8 %) a Řídeč (65,1 %). Jediné tyto dvě obce se dostaly přes hranici 50,0 %. Podíl lesních ploch se zvyšuje od jihozápadu k severovýchodu. Tedy od Hornomoravského úvalu k Nížkému Jeseníku. Mezi obce s nejnižším podílem patří Hnojice, Komárov a Štarnov. Podíl je menší než 1,0 %. Žádný les se nenachází v obcích Lužice a Samotišky.

Celkově má MAS Šternbersko podíl lesních ploch 30,1 %. Nejvyšší hodnotu z okolních MAS má Uničovsko (57,0 %), naopak nejmenší Prostějov venkov (7,6 %).

Na území místní akční skupiny neleží chránění území v kategoriích národní park, Chráněná krajinná oblast nebo NATURA 2000. Nachází se zde 1 přírodní rezervace Panské louky a dva přírodní parky – Sovinecko a Údolí Bystřice. Ty se řadí do kategorie maloplošných chráněných území. (Strategický plán, 2014-2020)

Dle podílu zastavěných ploch z rozlohy obce má největší hodnotu Tověř (3,4 %). Následují Samotišky a Šternberk. Nejméně zastavěných ploch se nachází v obci Mutkov (0,3 %). Dále jsou Huzová, Lipina a Hraničné Petrovice.

Z okolních MAS je Hanácké Království s 2,1 % nejvíce zastavěné. Nejmenší podíl má Bystřička (0,6 %).

Mapový list 5- Hustota zalidnění

Charakteristika ukazatele:

Hustota zalidnění, tedy podíl počtu obyvatel a ploch (rozlohy) obcí MAS Šternberska je znázorněn na mapovém listu 5. Druhá mapa porovnává hustotu zalidnění s okolními MAS. Výpočet byl proveden podle vzorce:

$$h = \frac{S}{P},$$

kde: S ... počet obyvatel žijících na území

P ... rozloha území

Zpracováno pro: - obce MAS Šternbersko, v měřítku 1 : 160 000, k 31. 12. 2013

- místní akční skupiny, v měřítku 1 : 1 100 000, k 31. 12. 2013

Datový zdroj: Český statistický úřad, 2014a

Komentář:

Nejhustěji je osídlena oblast mezi Šternberkem a Olomoucí. Nejvíce ztrácí severovýchod. Za celkové rozmístění obyvatelstva můžou urbánní a suburbánní procesy. Dalším důvodem je také georeliéf území. Největší hustotu zalidnění má obec Samotičky se 705,8 obyvateli na km². Na druhém místě je obec Tověř (277,7 ob./km²). Srovnatelnou hodnotu má Šternberk. Naopak nejmenší podíl počtu obyvatel z rozlohy obce má Mutkov. Hodnota je zde pouze 8,7 ob./km². Celkově má Šternbersko hustotu zalidnění 111,1 km².

V porovnání s okolními místními skupinami patří Šternbersko mezi nejhustěji obydlené. Největší podíl počtu obyvatel z rozlohy území má MAS Hanácké Království s hodnotou 120,2 ob./km². Nejmenší hustotu zalidnění má Bystřička (40,4 ob./km²).

Mapový list 6 - Natalita

Charakteristika území:

Mezi složky přirozené měny obyvatel patří hrubá míra porodnosti (hmp), která vyjadřuje počet živě narozených na 1 000 obyvatel středního stavu, tedy:

$$hmp = \frac{N^{\text{živě}}}{\bar{S}} \cdot 1\,000,$$

kde: N^{živě} ... celkový počet živě narozených za sledované období

\bar{S} ... střední stav obyvatelstva ve sledovaném území

Zpracováno pro: - obce MAS Šternbersko, v měřítku 1 : 160 000, 2009-2013

- místní akční skupiny, v měřítku 1 : 1 100 000, 2009-2013

Datový zdroj: Český statistický úřad, 2014b

Komentář:

Nejvyšší hrubá míra porodnosti je v obcích Hlásnice (17,1), Horní Loděnice (14,9) a Samotičky (13,7). Naopak zaostávají obce Mutkov (4,0) a Řídeč (6,2). S obcemi Komárov, Mladějovice, Babice a Lužice se zde za posledních 5 let nenarodilo ani deset dětí.

Intenzita natality v okolních MAS je velmi podobná. Nejnižší hrubou míru porodnosti má Rýmařovsko (9,4). Naopak Bystřička s hodnotou 11,5 všechny převyšuje. MAS Šternbersko nevychází ve srovnání špatně (10,5).

Jediná porodnice se nachází ve Šternberku. Oddělení má 36 lůžek, z toho 7 nadstandardních pokojů. Denně je v provozu porodní ambulance i porodní sál. V roce 2007 byla dokončena rekonstrukce přestavbou a modernizací porodních sálů. Vloni proběhla další rekonstrukce a modernizace, tentokrát novorozeneckého a oddělení šestinedělí. Perinatální úmrtnost se v posledních 10 letech pohybuje od 0 – 2 ‰. (převzato ze stránek <http://nemocnicesternberk.agel.cz/oddeleni/gyn-por.html>)

Mapový list 7 - Mortalita

Charakteristika ukazatele:

Druhou složkou je hrubá míra úmrtnosti (hmú), vyjadřující počet zemřelých na 1 000 obyvatel středního stavu:

$$hmú = \frac{M}{\bar{S}} \cdot 1\,000,$$

kde: M ... počet zemřelých za sledované období

\bar{S} ... střední stav obyvatel ve sledovaném období

Zpracováno pro: - obce MAS Šternbersko, v měřítku 1 : 160 000, 2009-2013

- místní akční skupiny, v měřítku 1 : 1 100 000, 2009-2013

Datový zdroj: Český statistický úřad, 2014b

Komentář:

Nejvyšší hrubou míru úmrtnosti má obec Mutkov (19,8), kde má vliv věková struktura obyvatel, popsána v mapovém listu 14. Následuje Hlásnice (15,1) a Žerotín (13,0). Nejnižší míru mortality mají obce Hlušovice (3,7). Následují Hraničné Petrovice a Komárov.

MAS Šternbersko má v porovnání s okolními MAS druhou nejnižší úmrtnost a to 9,6. První je Bystřička s hodnotou 9,5. Region Haná a Rýmařovsko má naopak nejhorší hodnoty pohybující se okolo 11.

Na mapový list je přidána věková pyramida pro celé území MAS Šternberska. Věkové skupiny jsou rozděleny po 5 letech. Největší počet obyvatelstva se nachází v kategorii 35-39 let. Nejmenší v poslední kategorii a to 85 let a více. Od 60 roku je vidět i převaha žen a nárůst předproduktivní složky obyvatelstva.

Mapový list 8 - Imigrace

Charakteristika ukazatele:

První dílčí složkou migračního salda, které patří pod ukazatel migrace je imigrace. Jedná se o počet přistěhovalých na 1 000 obyvatel středního stavu:

$$hmi = \frac{I}{\bar{S}} \cdot 1\,000,$$

kde: I ... počet imigrantů

\bar{S} ... střední stav obyvatel ve sledovaném období

Zpracováno pro: - obce MAS Šternbersko, v měřítku 1 : 160 000, 2009-2013

Datový zdroj: Český statistický úřad, 2014b

Komentář:

Nejvyšší hodnoty hrubé míry imigrace dosahují Hlušovice (60,8). Hned za nimi je Mutkov s hodnotou 59,4 a Lipina s hodnotou 55,2. Obyvatelstvo je získáno především migračním pohybem z jihu území, které patří do suburbánního zázemí Olomouce, z něhož se lidé stěhují. K růstu obcí dochází stále, převážně u těsného zázemí Šternberka. Nejnižší hodnoty hrubé míry imigrace má obec Horní Loděnice (14,3), následuje Šternberk (15,5) a Huzová (18,1).

Mapový list je doplněn grafem vyjadřujícím náboženskou strukturu obyvatel MAS Šternberska k roku 2011. Svě náboženské vyznání neuvvedlo až 46,2 % ze všech obyvatel. Do druhé největší skupiny patří lidé bez vyznání (34,6 %). Římsktí katolíci jsou zastoupeni s 11,4 %.

Věřící – nehlásící se k žádné církvi ani náboženství mají zastoupení 6,7 %. K ostatnímu vyznání se hlásí pouze 1,1 %.

Mapový list 9 - Emigrace, migrační saldo

Charakteristika ukazatele:

Druhou dílčí složkou migračního salda je emigrace. Vyjadřuje počet vystěhovaných na 1 000 obyvatel středního stavu:

$$hme = \frac{E}{\bar{S}} \cdot 1\,000,$$

kde: E ... počet emigrantů

\bar{S} ... střední stav obyvatel ve sledovaném období

Zpracováno pro: - obce MAS Šternbersko, v měřítku 1 : 160 000, 2009-2013

Datový zdroj: Český statistický úřad, 2014b

Komentář:

Nejvyšší podíl hrubé míry emigrace je v obci Lipina (38,2), dále Tověř (29,4) a Hlušovice (27,0). Nejvíce se jedná o obce na severu až severovýchodě MAS. Rapidně nejnižší hodnotu má obec Lužice (9,8). Za ní je až s hodnotou 18,0 obec Štarnov.

Charakteristika ukazatele:

Tyto dvě složky jsou použity v ukazateli migračního salda (ms). Udává rozdíl mezi počtem imigrantů (přistěhovaných) a emigrantů (vystěhovaných) na 1 000 obyvatel středního stavu, tedy:

$$ms = \frac{I-E}{\bar{S}} \cdot 1\,000,$$

kde: I ... počet imigrantů

E ... počet emigrantů

\bar{S} ... střední stav obyvatel ve sledovaném období

Zpracováno pro: - obce MAS Šternbersko, v měřítku 1 : 370 000, 2009-2013

Datový zdroj: Český statistický úřad, 2014b

Komentář:

Kladného migračního salda převažují obce na jihu MAS. S nejvyššími hodnotami mezi ně patří obce Mutkov (39,6), Hlušovice (33,8), která na přelomu tisíciletí svoji populaci ztrojnásobila. Naopak záporné hodnoty mají Horní Loděnice (-12,0), Hraničné Petrovice (-11,4), Huzová (-6,9) a Šternberk (-4,2).

MAS Šternbersko tvoří přechod mezi migrací ziskovými obcemi v zázemí Olomouce a těmi spíše depopulačními trendy směrem na Rýmařovsko (-5,0) a Jesenicko (-4,2). Zápornou hodnotu má také Uničovsko (-3,1). Objemy vystěhovalých MAS Šternberska nejsou tak vysoké jako přistěhovalých, má tedy kladné migrační saldo (2,7).

Mapový list 10 - Přirozený a celkový přírůstek

Charakteristika ukazatele:

Přirozený přírůstek udává rozdíl mezi počtem živě narozených a počtem zemřelých během určitého období. Jestliže hodnota vychází záporně, označuje se jako přirozený úbytek.

$$PP = N - M,$$

kde: N ... počet živě narozených

M ... počet zemřelých

Zpracováno pro: - obce MAS Šternbersko, v měřítku 1 : 250 000, k 31. 12. 2013

- místní akční skupiny, v měřítku 1 : 1 100 000, k 31. 12. 2013

Datový zdroj: Český statistický úřad, 2014b

Komentář:

Nejvyšší přirozený přírůstek mají Hlušovice (9,7), Samotišky (6,3) a Tověř (4,9). Největší přirozené růsty mají obce na jihovýchodu MAS. Žijí zde rodiny s dětmi. Naopak na severozápadě žije spíše starší obyvatelstvo. Největší úbytek má Mutkov (-15,8). Za ním je obec Žerotín (-4,6) a Řídeč (-4,1). Přirozený úbytek mají ještě obce Mladějovice, Lužice a Šternberk. Za posledních 5 let byl zaznamenán vývoj pozitivní, převyšoval počet živě narozených. V roce

2013 je však zaznamenán úbytek obyvatel (-12,0). Postupně klesá počet narozených kvůli doznívajícímu „baby boomu“ a roste počet zemřelých. (Strategický plán, 2014-2020)

V okolních MAS je přirozený úbytek zaznamenán v Bystřičce (-1,6), Regionu Haná (-0,8) a Uničovsku (-0,3). Šternbersko má z porovnávaných MAS nejvyšší přirozený přírůstek a to 0,9.

Charakteristika ukazatele:

Celkový přírůstek obyvatel představuje změnu počtu obyvatel v důsledku přirozené změny obyvatel a změny stěhování. Pokud hodnota dosahuje záporných hodnot, hovoříme o celkovém úbytku obyvatel. Výpočet jde dle vzorce:

$$cp = N - M + I - E,$$

kde: N ... počet narozených

M ... počet zemřelých

I ... počet imigrantů

E ... počet emigrantů

Zpracováno pro: - obce MAS Šternbersko, v měřítku 1 : 250 000, k 31. 12. 2013

- místní akční skupiny, v měřítku 1 : 1 100 000, k 31. 12. 2013

Datový zdroj: Český statistický úřad, 2014b

Komentář:

Nejvyšších hodnot celkového přírůstku dosahují obce Hlušovice (43,5), Hlásnice (26,2) a Komárov (25,0). V geografickém rozložení se jedná o obce jihu a východu území, což jsou obce v zázemí Šternberka a Olomouce představující suburbia. Celkový úbytek obyvatel mají obce Hraničné Petrovice (-7,1), Šternberk (-5,1), Huzová (-4,9), Horní Loděnice a Žerotín (-2,0).

Z ostatních MAS má největší celkový přírůstek Hanácké Království (6,7). MAS Šternbersko má hodnotu 2,7. Do kategorie celkového úbytku se řadí 3 MAS. Rýmařovsko (-5,0), Nízký Jeseník (-4,2) a Uničovsko (-3,1).

Mapový list 11 - Rozvodovost a sňatečnost

Charakteristika ukazatele:

Intenzita rozvodovosti a sňatečnosti je vyjádřena jejich hrubou mírou. Hrubá míra sňatečnosti udává počet sňatků na 1 000 obyvatel středního stavu. Hrubá míra rozvodovosti zase počet rozvodů na 1 000 obyvatel středního stavu. Vyjádřeno vzorcem:

$$hms = \frac{S}{\bar{S}} \cdot 1\,000,$$

kde: S ... počet sňatků

\bar{S} ... střední stav obyvatelstva ve sledovaném období,

$$hmr = \frac{R}{\bar{S}} \cdot 1\,000,$$

kde: R ... počet rozvodů

\bar{S} ... střední stav obyvatelstva ve sledovaném období.

Zpracováno pro: - obce MAS Šternbersko, v měřítku 1 : 250 000, k 31. 12. 2013

- místní akční skupiny, v měřítku 1 : 1 100 000, k 31. 12. 2013

Datový zdroj: Český statistický úřad, 2014c

Komentář:

Nejvyšší sňatečnost mají obce Lipina (9,2), Hraničné Petrovice (7,1) a Lužice (5,8). Nejnižší hodnoty jsou u obcí Domašov u Šternberka (0,6) a Hlásnice (1,0). Za posledních 5 let nebyl uzavřen žádný sňatek v obci Mutkov.

Nejvyšší hrubá míra sňatečnosti v okolních MAS má Bystřička 4,3 a Prostějov venkov 4,2. Nejnižší hodnoty zaznamenává Rýmařovsko 3,7. Šternbersko se nachází spíše v zadní části s hodnotou 3,8. Nejvíce sňatků bylo uzavřeno v roce 2009 a 2010. Nejméně v roce 2011.

Příjemným faktem je, že rozvodovost je stále nižší než sňatečnost. Největší hrubou mírou rozvodovosti má Lipina (6,6), zde se v přepočtu na obyvatele uskutečnilo i nejvíce sňatků. Další je obec Mutkov (4,0), které je známo větším zastoupením starší složky obyvatel. Naopak nejmenší rozvodovost je v obcích Babice (0,4) a Tověř (0,7). Žádný rozvod nebyl za sledované období proveden v obci Řídeč a Hraničné Petrovice.

Nejvyšší hrubá míra rozvodovosti v porovnání ostatních MAS je nejvyšší v Bystřičce (2,9). Zde je také nejvyšší sňatečnost. Hned za ním je Uničovsko (2,8). Nejnižší rozvodovost je v Regionu Haná s hodnotou 2,3. MAS Šternbersko se tentokrát nachází v přední části (2,8). Nejvíce rozvodů bylo provedeno v letech 2011 a 2012. Nejméně v roce 2013.

Mapový list 12 - Obyvatelstvo v předproduktivním věku, potratovost

Charakteristika ukazatele:

Věková struktura obyvatelstva se dělí na tři skupiny – předproduktivní (0-14 let), produktivní (15-64 let) a produktivní (64 let a více). V tomto mapovém listu se zabýváme nejmladší složkou obyvatelstva. Mapy tedy ukazují podíly obyvatelstva v předproduktivním věku v obcích MAS Šternberska a celkově v okolních MAS.

Zpracováno pro: - obce MAS Šternbersko, v měřítku 1 : 250 000, 2001-2013

- místní akční skupiny, v měřítku 1 : 1 100 000, 2001-2013

Datový zdroj: Český statistický úřad, 2013d

Komentář:

Největší podíl předproduktivního obyvatelstva mají obce Hlásnice (24,9 %), Hlušovice (22,9 %), Horní Loděnice (19,7 %). V porovnání celého území je zastoupení největší v obcích na jihu MAS, kam se v posledních 15 letech přistěhovalo velké množství rodin s dětmi. Nejmenší podíl mají tedy obce na severu. Hraničné Petrovice mají zastoupení 8,8 %, Mutkov 10,2 %, Huzová 12,9.

Nejvíce obyvatel v předproduktivním věku ve srovnání s okolními MAS mají se stejnou hodnotou 16,2 % Bystřička a Hanácké Království. Na posledním místě je Uničovsko s 14,3 %.

Charakteristika ukazatele:

Na mapový list byla přidána potratovost vyjádřena hrubou mírou potratovosti (hmpo).

Výpočet vyjadřuje počet potratů na 1 000 středního stavu obyvatelstva:

$$hmpo = \frac{A}{\bar{S}} \cdot 1\,000,$$

kde: A ... počet potratů

\bar{S} ... střední stav obyvatel ve sledovaném období

Zpracováno pro: - místní akční skupiny, v měřítku 1 : 1 100 000, 2009-2013

Datový zdroj: Český statistický úřad, 2013d

Komentář:

Největší potratovost je v obci Komárov, kde hodnota dosahuje 41,7. Následuje Domašov u Šternberka (38,4), Lipina (32,9). Jedná se o obce ve střední části území MAS. Nejnižší hodnotu má Tověř (3,5) a Žerotín (6,7). V absolutních číslech bylo nejvíce potratů za roky 2009-2013 ve Šternberku (275). Takový počet je samozřejmě ovlivněn velkým počtem obyvatel. Na druhém místě jsou Dolany (45), dále Bohuňovice (33) a Bělkovice - Lašťany (25). Celková hodnota za MAS Šternbersko činí 17 potratů na 1 000 obyvatel.

Mapový list 13 - Obyvatelstvo v produktivním věku

Charakteristika ukazatele:

Další skupinou je obyvatelstvo v produktivním věku, tj. ve věku 15-64 let. Na mapovém listu je jak podíl v obcích MAS Šternbersko, tak i porovnání ostatních MAS. Mapový list je doplněn o graf vzdělanostní struktury.

Zpracováno pro: - obce MAS Šternbersko, v měřítku 1 : 160 000, k 31. 12. 2013

- místní akční skupiny, v měřítku 1 : 1 100 000, k 31. 12. 2013

Datový zdroj: Český statistický úřad, 2013d

Komentář:

Nejvyšší podíl produktivního obyvatelstva mají Huzová (73,3 %). Těsně za nimi jsou se srovnatelnou hodnotou Lužice a Hraničné Petrovice. Naopak nejnižší procento produktivních obyvatel je v obci Samotišky (65,1 %) a Mutkov (65,3 %).

Celkový podíl obyvatelstva v produktivním věku MAS Šternberska není v porovnání s okolními MAS vysoká. Jedná se o 65,7 %. Nejvíce obyvatelstva v produktivním věku má Nížký Jeseník (70,3 %) a Rýmařovsko (68,7 %). Na posledním místě je Prostějov venkov s 67,1 %.

Z koláčového grafu vzdělanostní struktury je patrné, že převažuje obyvatelstvo se střední školou vč. vyučení a bez maturity (35 %). Jen o 2 % méně má vzdělání úplné střední s maturitou. Na třetím místě je základní vzdělání včetně neukončeného (20 %). Vysokoškolské studium je zastoupeno 12 %, což je oproti celorepublikovému (15 %) a krajskému ukazateli (13 %) méně. Jen po 1 % má vyšší odborné vzdělání a obyvatelstvo bez vzdělání.

Mapový list 14 - Obyvatelstvo v poproduktivním věku

Charakteristika ukazatele:

Poslední skupinou je poproduktivní věková skupiny 65 let a více, vyjádřena opět podílem a srovnána i s okolními MAS.

Zpracováno pro: - obce MAS Šternbersko, v měřítku 1 : 160 000, k 31. 12. 2013

- místní akční skupiny, v měřítku 1 : 1 100 000, k 31. 12. 2013

Datový zdroj: Český statistický úřad, 2013d

Komentář:

Největší podíl této věkové skupiny má obec Mutkov (24,5 %). Dále s poměrně nižším zastoupením Hraničné Petrovice (19,9 %) a Šternberk (18,6 %). Nejmenší podíl obyvatelstva v poproduktivním věku mají obce Hlušovice (8,3 %) a Hlásnice (9,1 %).

V porovnání s okolními MAS je Šternbersko se 16,4 % zastoupením spíše v kategorii s nižšími hodnotami. Nejnižší podíl poproduktivního obyvatelstva má Nízký Jeseník (14,7 %). Nejvyšší a stejnou hodnotu 17,4 % má Region Haná a Rýmařovsko.

V tabulce je znázorněna věková struktura obyvatelstva ve srovnání let 2009 a 2013. Hodnoty jsou zde uvedeny celkem za MAS Šternbersko, Olomoucký kraj a Českou republiku. Viditelný je jak nárůst předproduktivní složky obyvatelstva, tak i poproduktivní složky ve všech porovnávaných územích.

Mapový list 15 - Index stáří

Charakteristika ukazatele:

Index stáří dává do poměru obyvatelstvo starší 65 let a obyvatelstvo ve věku 0-14 let a vystihuje tak proces stárnutí populace. Když hodnota přesáhne 100 %, představuje to vyšší zastoupení seniorů. Vzorec pro výpočet je:

$$I_s = \frac{P_{65+}}{P_{0-14}} \cdot 100,$$

kde: P_{65+} ... počet obyvatel ve věku 65 a více let

P_{0-14} ... počet obyvatel ve věku 0-14 let

Zpracováno pro: - obce MAS Šternbersko, v měřítku 1 : 250 000, k 31. 12. 2013

Datový zdroj: Český statistický úřad, 2013d

Komentář:

Nejvyšší index staří mají obec Mutkov (240,0) a Hraničné Petrovice (225,0), které jasně převyšují ostatní. Vyrovnaný podíl (100,0) má obec Babice, Komárov a Lipina. Nejnižší hodnota je v obci Hlásnice, Hlušovice (36,5) a Horní Loděnice (53,8).

Situace pro MAS Šternbersko je oproti okolním obcím sousedních MAS spíše příznivá. Výhodou je blízkost Olomouce, ze které se do okolních obcí stěhují rodiny s dětmi.

Mapový list 16 - Ekonomicky aktivní obyvatelstvo, Index ekonomické zátěže

Charakteristika ukazatele:

Podíl ekonomicky aktivního obyvatelstva z celkového počtu obyvatel je na mapovém listu 16.

Zpracováno pro: - obce MAS Šternbersko, v měřítku 1 : 160 000, k 31. 12. 2013

Datový zdroj: Český statistický úřad, 2014e

Komentář:

Přes hranici 50 % se dostaly obce Lipina, Tověř a Štarnov (50,3 %). Nejnižší hodnotu má obec Hnojice (21,0 %) a Mutkov (38,9 %), kde je oproti ostatním obcím výraznější podíl staršího obyvatelstva.

Charakteristika ukazatele:

Index ekonomické zátěže vyjadřuje podíl obyvatelstva ve věku 0-14 let (dětí) a obyvatelstva ve věku 65+ (seniorů) vzhledem k populaci ve věku produktivním. Interval ukazuje, kolik osob v produktivním věku připadá na 100 osob ekonomicky neaktivních.

Vzorec pro výpočet je:

$$IEZ = \frac{P_{15-64}}{(P_{0-14} + P_{65+})} \cdot 100$$

Zpracováno pro: - obce MAS Šternbersko, v měřítku 1 : 370 000, k 31. 12. 2013

- místní akční skupiny, v měřítku 1 : 1 100 000, k 31. 12. 2013

Datový zdroj: Český statistický úřad, 2013d

Komentář:

Nejvyšší index ekonomické zátěže má obec má Huzová (274,2), Lužice (251,0) a Hraničné Petrovice (248,7). V jižní části MAS je zřejmý vyšší podíl mladých obyvatel. Nejnižší hodnotu má obec Samotišky (186,5) a Mutkov (188,2). Pod hodnotu 200,0 se dále dostaly obce Hlásnice, Hnojice, Dolany a Bělkovice-Lašťany.

V porovnání s okolními MAS má Šternbersko druhou nejnižší hodnotu 207,9. Před tuto hodnotu se dostal Prostějov venkov s výsledkem 204,2. Nejvyšší index ekonomické zátěže má Nízký Jeseník (236,7).

Mapový list 17 - Subjekty v zemědělství a ve službách

Charakteristika ukazatele:

Do ekonomických subjektů v priméru patří zemědělství, lesnictví a rybolov. Výpočet je přepočten na 1 000 obyvatel daného území.

Zpracováno pro: - obce MAS Šternbersko, v měřítku 1 : 250 000, k 31. 12. 2013

- místní akční skupiny, v měřítku 1 : 1 100 000, k 31. 12. 2013

Datový zdroj: Český statistický úřad, 2013b

Komentář:

Největší počet subjektů v priméru vztážený k obyvatelstvu má obec Mutkov (40,8). Následují Řídeč, Huzová, Hraničné Petrovice. Nejvíce ekonomických subjektů sídlí ve Šternberku (208). Dále v Dolanech a Bohuňovicích. Viditelný je rozdíl mezi severem a jihem MAS. Na severu se koncentrují menší podniky, ale za to ve větším počtu.

Ve výpočtu vztáženém k obyvatelstvu má z okolních mas nejvyšší hodnotu Nízký Jeseník (14,0) a Rýmařovsko (12,6). Nejnižší hodnotu má Uničovsko (5,6). Hodnota MAS Šternbersko v počtu subjektů v priméru na 1 000 obyvatel je 7,2. Znatelný je přechod z Hornomoravského úvalu k Jeseníkům. Projevují se zde aktivity spojené se zemědělskou činností a lesnictvím.

Do terciérního sektoru spadají všechny služby. Největší hodnoty vztážené k obyvatelstvu se nachází mezi Olomoucí a Šternberkem. Z této oblasti mají největší hodnoty Šternberk, kde sídlí i nejvíce subjektů bez přepočtu na obyvatele, Dolany a Bohuňovice. Tyto obce jsou populačně silnější, a proto je zde i poptávka po službách podstatně vyšší. Poukazují

opět na rozdíl mezi severem a jihem. Naopak nejnižší hodnoty mají obce Mutkov a Hraničné Petrovice.

V porovnání s okolními MAS je Šternbersko s hodnotou 73,7 na druhém místě za Regionem Haná (94,5). Nejnižší hodnotu má Nízký Jeseník (48,2).

Mapový list 18 - Subjekty v průmyslu a stavebnictví

Charakteristika ukazatele:

Počet subjektů v sekundéru na 1 tis. obyvatel je zobrazen na mapovém listu 18. Celkový výpočet je porovnán s okolními MAS. Doplněná tabulka znázorňuje strukturu subjektů všech porovnávaných MAS.

Zpracováno pro: - obce MAS Šternbersko, v měřítku 1 : 160 000, k 31. 12. 2013

- místní akční skupiny, v měřítku 1 : 1 100 000, k 31. 12. 2013

Datový zdroj: Český statistický úřad, 2013b

Komentář:

Nejvyšší počet v sekundéru na 1 tis. obyvatel je v obci Mutkov, kde se nachází 102,0 subjektů. Následuje Domašov u Šternberka (55,2) a Bělkovice – Lašřany (53,9). Naopak nejmenší počet subjektů mají Babice (26,1) a Mladějovice (26,4).

Nejvíce průmyslových podniků se nachází ve Šternberku. Největší změna proběhla v 90. letech minulého století, kdy se větší podniky neúspěšně transformovaly, zanikly nebo z města odešly. V současnosti se jedná spíše o středně velké a menší firmy, které jsou koncentrovány zejména na jihu MAS. (Strategický plán 2014-2020)

V porovnání s ostatními MAS je počet subjektů v sekundéru na 1 tis. obyvatel pro Šternbersko příznivý (19,0). Stejný počet má i MAS Prostějov venkov. Důvodem je vazba na Olomouc, v jejímž zázemí se průmysl a stavebnictví koncentruje. Nízký Jeseník má nejmenší počet subjektů a to 12,2.

Mapový list 19 - Nezaměstnanost

Charakteristika ukazatele:

Začátkem roku 2013 se přešlo na nový ukazatel registrované nezaměstnanosti v České republice. Místo míry registrované nezaměstnanosti je nyní podíl nezaměstnaných osob, ten vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15-64 let ze všech obyvatel ve stejném věku. Všechny hodnoty v mapě jsou přepočítány podle nového ukazatele.

Zpracováno pro: - obce MAS Šternbersko, v měřítku 1 : 160 000, k 1. 3. 2014
- obce MAS Šternbersko, v měřítku 1 : 370 000, 2008 - 2011
- místní akční skupiny, v měřítku 1 : 1 100 000, k 1. 3. 2014

Datový zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2014

Komentář:

Nejvyšší podíl nezaměstnanosti je v obcích Hraničné Petrovice (17,5 %) a Huzová (16,7 %). Nad 10 % se dostal také Domašov u Šternberka, Huzová, Komárov, Lipina a Řídeč. Zhoršení situace mělo několik faktorů. Jedním z nich byla neúspěšná transformace některých průmyslových podniků v 90. letech 20. století a hospodářská recese v roce 2009. Nejnižších hodnot dosahují obce Hlušovice (5,5 %) a Hlásnice (6,5 %). Viditelný je rozdíl mezi severem a jihem MAS, kde je v obcích mezi Olomoucí a Šternberkem nezaměstnanost podstatně nižší.

Směrem k sousednímu Rýmařovsku (13,7 %) se podíl nezaměstnanosti zvyšuje. Spolu s Bruntálskem patří k nejvíce postiženým regionům v celé České republice. Nejnižší hodnotu z okolních MAS má Prostějov venkov (7,3 %). Šternbersko se v porovnání nevyznačuje výraznou hodnotou (9,2 %).

Doplněna je mapa s rozdílem let 2011 a 2008. Ukazuje nárůst nezaměstnanosti po hospodářské krizi. Nejvyšší nárůst je v obcích Huzová a Mutkov, kde nárůst činil více jak 10 %. Nejmenší změnu v nezaměstnanosti měl Žerotín (0,1 %). Dále Samotišky (1,1 %) a Babice (1,6 %).

Mapový list 20 - Dojíždka do zaměstnání a do škol

Charakteristika ukazatele:

Na dvacátém mapovém listu je zobrazena vyjíždka do zaměstnání a škol. V obou případech je porovnána dojíždka do měst Šternberk a Olomouc. Dojíždka do zaměstnání určuje podíl denní migrace z obce do Šternberka nebo Olomouce a počtu ekonomicky aktivních obyvatel. Dojíždka do škol je vyjádřena podílem počtu vyjíždějících do Šternberka nebo Olomouce a počtem žáků, studentů a učňů. Ukazatel je vypracován na základě SLDB 2011.

Zpracováno pro: - obce MAS Šternbersko, v měřítku 1 : 260 000, k 31. 12. 2011
- obce MAS Šternbersko, v měřítku 1 : 320 000, k 31. 12. 2011

Datový zdroj: Český statistický úřad, 2013f

Komentář:

Dojíždka do zaměstnání do města Šternberk je největší v sousedních obcích a převážně severu MAS. Největší podíl mají Hnojice (21,3 %) a Lipina (18,8 %). Naopak nejnižší hodnoty mají Dolany (1,6 %) a Bělkovice-Lašťany (1,9 %). Nejspíše je to zapříčiněno blízkostí města Olomouce.

Dojíždka do města Olomouc je nejvíce znatelná na jihu MAS. K severu se postupně dojíždka zmenšuje. V obci Samotišky dosahuje hodnota až 92,4 %. Za ní jsou Hlušovice s 42,9 %. Jak už bylo řečeno, důvodem takto vysoké dojíždky je přímé sousedství s Olomoucí.

V dojíždce do škol do těchto měst můžeme vidět opět převahu spádových oblastí. Do Šternberka dojíždí nejvíce studentů z okolních obcí. Hlásnice (40,6 %), Hraničné Petrovice (35,3 %) a Lipina (31,3 %). Nejméně pak z obcí v zázemí Olomouce. Jedná se o Dolany a Samotišky s 2,4 %, žádný student nedojíždí do Šternberka z obce Tověř, Mutkov a Hlušovice.

Olomouc má oproti Šternberku výhodu ve výskytu vysokých škol. Dojíždka je značně vyšší. Nejvíce studentů denně vyjíždí z obce Hlušovice (53,6 %), Samotišky (41,9 %) a Hraničné Petrovice (41,2 %). Nejnižší hodnotu mají obce Hlásnice a Lipina s 6,3 %. I tak se vyskytují obce, ze kterých denně nevyjíždí do Olomouce žádný student. Je to Mutkov a Řídeč.

Mapový list 21 - Počet tříd v mateřských a základních školách

Charakteristika ukazatele:

Ukazatele jsou vypočítány podílem počtu tříd mateřské nebo základní školy v obci a obyvateli ve věku 0-14 let, přepočteno na 100 dětí. Celková hodnota je srovnána s okolními MAS. Graficky je znázorněn počet tříd a žáků podle typu školy.

Zpracováno pro: - obce MAS Šternbersko, v měřítku 1 : 250 000, k 31. 12. 2013

- místní akční skupiny, v měřítku 1 : 1 100 000, k 31. 12. 2013

Datový zdroj: Český statistický úřad, 2013g

Komentář:

Nejvyšší počet tříd mateřské školy na 100 dětí má obec Lužice (4,3). Následuje Domašov u Šternberka (1,7) a Žerotín (1,6). Žádná mateřská škola se nenachází v obcích Hraničné Petrovice, Mutkov, Komárov, Lipina, Hlásnice a Řídeč.

V porovnání s ostatními MAS patří Šternbersko s hodnotou 0,9 ke skupině s nejmenším počtem mateřských škol na 100 dětí. Hodnoty jsou však téměř srovnatelné u všech porovnávaných MAS. Jedná se o rozdíly desetin nebo setin výpočtu.

V oblasti základních škol je na prvním místě s nejvyšší hodnotou obec Mladějovice (4,2). Dále Bohuňovice a Šternberk se shodnou hodnotou 3,2. Oba stupně zřizují pouze obce Bohuňovice, Dolany a Šternberk. Žádná základní škola se nenachází v obci Hnojice, Hraničné Petrovice, Mutkov, Komárov, Hlušovice, Tověř, Lipina, Domašov u Šternberka, Hlásnice, Řídeč, Lužice a Horní Loděnice. Oba stupně zřizují pouze v obcích Bohuňovice, Dolany a Šternberk.

MAS Šternbersko má celkově hodnotu 2,4. Nejlépe je na tom Uničovsko (3,1). Naopak nejmenší a stejnou hodnotu má Hanácké Království a Nízký Jeseník (2,1).

Ve městě Šternberk se nachází také 2 školy střední – Gymnázium a Střední odborná škola lesnická a strojírenská.

Mapový list 22 - Samostatné ordinace praktického lékaře

Charakteristika ukazatele:

Na dvaadvacátém mapovém listu je vypočítán počet samostatných ordinací praktického lékaře pro dospělé včetně detašovaného pracoviště. Přepočteno na 1 000 obyvatel srovnávaného území. Ve vedlejší mapě je srovnání MAS. List doplňuje tabulka se všemi lékařskými službami v obcích MAS Šternbersko.

Zpracováno pro: - obce MAS Šternbersko, v měřítku 1 : 250 000, k 31. 12. 2013

- místní akční skupiny, v měřítku 1 : 1 100 000, k 31. 12. 2013

Datový zdroj: Český statistický úřad, 2013b

Komentář:

Ordinace praktického lékaře pro dospělé se nachází v 7 obcích z celkového počtu 22. Nejvyšší hodnotu vztahenou k obyvatelstvu má obec Žerotín (2,2) a Horní Loděnice (1,6). Následuje Huzová, Lužice, Řídeč, Babice. Poslední obcí jsou Mladějovice (0,5).

Ostatní MAS mají velmi podobné hodnoty, které se pohybují v rozmezí 0,5 (Bystřička) a 0,7 (Nízký Jeseník). MAS Šternbersko se z porovnávaných MAS pohybuje spíše v zadní části s hodnotou 0,6.

Nejvíce ostatních lékařských zařízení a ordinací má obec Šternberk. Dále jako jediný vlastní středisko záchranné služby a rychlé zdravotní pomoci, odborný léčebný ústav a nemocnici.

Mapový list 23 - Hromadná ubytovací zařízení

Charakteristika ukazatele:

Hromadná ubytovací zařízení jsou stejně jako subjekty v zemědělství, průmyslu a službách přepočteny na 1 000 obyvatel vybraného území.

Zpracováno pro: - obce MAS Šternbersko, v měřítku 1 : 160 000, k 31. 12. 2013

- místní akční skupiny, v měřítku 1 : 1 100 000, k 31. 12. 2013

Datový zdroj: Český statistický úřad, 2014a

Komentář:

Až v 17 z celkového počtu 22 obcí se nenachází žádné hromadné ubytovací zařízení. V přepočtu na obyvatelstvo má nejvyšší hodnotu obce Hraničné Petrovice, Huzová, Bohuňovice, Dolany a Šternberk. Konkrétněji je na území MAS Šternbersko 5 penzionů, 3 hotely, 2 turistické ubytovny a 1 kemp. Celkově je zde tedy pouze 12 ubytovacích zařízení, což je velmi málo.

Oproti okolním MAS na tom Šternbersko ale nejhůře není. Hodnota činí 0,4 ubytovacích zařízení na 1 000 obyvatel. Nejnižší hodnotu má Prostějov venkov (0,2). Naopak nejlépe je na tom Rýmařovsko (4,1).

Mapový list 24 - Bytová výstavba

Charakteristika ukazatele:

Pro ukazatel bydlení se vypočítal roční průměr dostavěných bytů na 1 000 obyvatel daného území pro roky 2001 – 2013. Ukazatel je opět uveden i v okolních MAS. Doplnující graf ukazuje přesný počet dostavěných bytů v MAS Šternbersko v letech od 2002 – 2013.

Zpracováno pro: - obce MAS Šternbersko, v měřítku 1 : 160 000, 2001 - 2013

- místní akční skupiny, v měřítku 1 : 1 100 000, 2001 - 2013

Datový zdroj: Český statistický úřad, 2013h

Komentář:

Ve vztahu k obyvatelstvu je nejvíce dostavěných bytů v obci Hlušovice (217,6), Hlásnice (115,9) a Tovéř (101,5). Naopak nejnižších hodnot dosáhla Huzová (6,6) a Horní Loděnice (8,8).

V absolutních počtech má největší počet dostavených bytů Šternberk (414), Dolany (203) a Hlušovice (155). Pouhé 2 byty má dostavené Hraničné Petrovice a Mutkov.

S hodnotou 51,5 (přepočteno na obyvatele) je na tom ze všech porovnávaných MAS nejlépe právě Šternberk. Na druhém místě je Bystřička (50,1). Nejmenší počet dostavených bytů za dané území v přepočtu na obyvatele má Rýmařovsko (24,9).

Nejvíce bytů se dostavělo v letech 2008, 2009 a 2010. Nejméně pak v roce 2013. Z mapy je čitelné, že nejvíce bytová výstavba byla největší v zázemí Olomouce (Tovéř, Hlušovice, Samotišky) a Šternberka (Hlásnice, Lipina). Dle bytového fondu, ve kterém se hodnotí zastoupení bytů v rodinných, panelových a cihlových domech je v celém území MAS 64,6 % bytů v rodinných domech a 34,2 % v bytových domech. Panelové domy se na území MAS vyskytují pouze ve městě Šternberk. (Strategický plán, 2014-2020)

5. Jednoduchá analýza výsledků a jejich diskuze

5.1. Analýza výsledků obcí území MAS Šternbersko

Na území MAS Šternbersko je znatelná disparita mezi obcemi ležícími při rychlostní silnici R46 spojující Olomouc se Šternberkem a ostatními obcemi. Tvoří ji obce Samotišky,

Tověř, Hlušovice, Bohuňovice, Šternberk, Lipina a Horní Loděnice. Jedná se o gradient severovýchod – jihozápad. Na této ose je největší hustota zalidnění, se kterou je spojen nejvyšší podíl zastavěných ploch a výskytu hromadných ubytovacích zařízení. V této oblasti je také zaznamenán vyšší podíl poproduktivních obyvatel. S tím opět souvisí další ukazatel – hrubá míra úmrtnosti.

Rozdíl v těchto ukazatelích se dá zařadit i do druhého rozmístění disparit. Jedná se o rozdíl mezi severem a jihem území (sem z větší části patří i obce ležící při silnici R46). Sever je na okraji zvedajícího se Nízkého Jeseníku, nachází se zde vyšší podíl zemědělské půdy a lesních ploch. Významným faktorem je právě reliéf, podnebí a kvalita půdy. Tyto faktory mají za následek zvýšený počet subjektů v zemědělství. Naopak obce na jihu jsou ovlivněny polohou mezi městy Olomouc a Šternberk. Celkové rozmístění je dáno urbánními a suburbánními procesy. Z části také georeliéfem území. Jedná se o spádové území města Olomouc. S tím souvisí i zvýšená poptávka po službách, proto zde tento sektor převažuje. Díky suburbánním procesům se sem stěhuje mladší obyvatelstvo a rodiny s dětmi, které se starají o přirozený růst. Vyskytuje se zde tedy vyšší podíl předproduktivní a produktivní složky obyvatel. Za následek to má vyšší počet tříd mateřských a základních škol. Dále také ordinací praktického lékaře. Mezi léty 2001 – 2013 zde bylo dostaveno nejvíce bytů. V demografických charakteristikách je zde značný nárůst celkového přírůstku. V ostatních obcích na severu, zejména v obcích Mutkov, Žerotín, Hraničné Petrovice a Šternberk se nachází více obyvatelstva v poproduktivním věku, což souvisí i se zvýšeným indexem stáří a indexem ekonomické zátěže. Severní část MAS je význačná zvýšenou emigrací. Naopak jih díky migračním pohybům obyvatelstvo získává, což vysvětluje i zvýšenou diferenciaci migračního salda. V rámci nezaměstnanosti je opět vidět velký rozdíl mezi severem a jihem. Významným problémem je právě velká nezaměstnanost v severní části. Území se nachází u regionů Rýmařovsko a Bruntálsko, což jsou jedny z nejvíce postižených regionů v rámci celé České republiky. Překvapivé výsledky nejsou ani u vyjíždky do zaměstnání a do škol. Nejvyšší vyjíždka je do měst Šternberk a Olomouc. Tyto obce čerpají převážně z přilehlých obcí. V otázce vzdělanosti obyvatel, se dá předpokládat a analýzy to i potvrzují, že se do suburbánní krajského města Olomouce stěhují vzdělanější a zabezpečenější lidé, s lepším hodnocením zaměstnání.

5.2. Porovnání MAS Šternbersko s okolními regiony

V komparaci s okolními regiony MAS Šternbersko nijak nevyniká a většina zkoumaných ukazatelů se nachází v průměrných hodnotách. Hospodářské ukazatele nejsou nikterak překvapivé. Zásadní je poloha Šternberska, mezi Hornomoravským úvalem a Nízkým Jeseníkem. Od úvalu k Nízkému Jeseníku klesá podíl orné půdy a míry zornění. Stejně tak je to i s podílem zemědělské půdy, podílem lesních a zastavěných ploch. Všechny výsledné hodnoty těchto ukazatelů jsou v porovnání průměrné. Ukazatele ovlivňuje zejména také vazba na Olomouc. Nadprůměrné hodnoty se projevují u počtu subjektů v priméru a terciéru. V demografických ukazatelích natality a mortality má MAS Šternbersko hodnoty opět průměrné. V porovnání s okolními regiony má MAS Šternbersko nadprůměrnou míru imigrace, důvodem je opět suburbánní zázemí Olomouce. Jedná se o přechod mezi migrací ziskových obcí právě v zázemí Olomouce a těmi se spíše depopulačními trendy na Rýmařovsku, Bruntálsku a Jeseníku. Celkový a přirozený přírůstek se pohybuje v kladných nadprůměrných hodnotách. V zastoupení nejstarší složky obyvatelstva, a s tím související mortalitou, jsou na tom okolní MAS hůře. MAS Šternbersko má jeden s nejvyšších podílů obyvatel v předproduktivním věku. I přes tento vyšší podíl jsou zde průměrné až podprůměrné hodnoty v počtu tříd mateřských a základních škol. V podílu nezaměstnanosti z ekonomicky aktivních obyvatel je na tom hůře Uničovsko, Nízký Jeseník a Rýmařovsko. Porovnatelné hodnoty má s Bystřičkou a Hanáckým královstvím.

6. Závěr

Navržený socio-demografický atlas má 24 mapových listů. Kvůli možnosti využití jako propagační materiál a lepší představení MAS Šternberska jsou přidány ukazatelé z oblasti hospodářství, školství a socio-ekonomického sektoru. V mapovém díle se nachází 37 map na úrovni obcí MAS Šternbersko. Z toho 15 v měřítku 1 : 160 000, 14 měřítku 1 : 250 000, 4 v měřítku 1 : 370 000, 2 v měřítku 1 : 280 000 a 1 : 320 000. K těmto mapám je uvedena i obec s největší a nejmenší výslednou hodnotou daného ukazatele a také hodnota za celkové území MAS. V komparaci s okolními regiony – MAS, bylo navrženo 26 map v měřítku 1 : 1 100 000. Do úvodního listu jsou vloženy mapy s vymezením mapy v rámci České republiky a Olomouckého a Moravskoslezského kraje.

Převážná část atlasu se zaměřuje na demografické charakteristiky. Mapové listy jsou vždy doplněny obrázky, grafy, tabulkami a textem. Po výsledné analýze všech ukazatelů je patrné, že v komparaci MAS Šternbersko nijak nevyčnívá a její hodnota se pohybuje okolo průměru. MAS Šternbersko a její obce vychází velmi dobře v porovnání zastoupení jednotlivých věkových skupin obyvatel a v rámci kraje má vysoký rozvojový potenciál. Naopak významným problémem je nezaměstnanost. Tradičně je tu nejvyšší počet uchazečů na jedno pracovní místo, dlouhodobá nezaměstnanost a jiné.

Atlas je možné dále aktualizovat a rozšířit například o dopravní infrastrukturu, životní prostředí, cestovní ruch, památky a kulturní dědictví.

7. Summary

The main topic of this thesis was to design socio-demographic atlas of LAG Sternberg. It will be possible to use the atlas as promotional material of region in the future. Examined are mainly socio-demographic indicators. For better performance and complete Sternberg, are added indicators of economic, socio-economic and education field. The resulting values for the entire area are compared with selected neighboring regions.

The proposed atlas contains of 64 maps. A total of 37 maps are at the municipal level in the scale of 1 : 160 000, 1 : 370 000, 1 : 320 000, 1 : 280 000, 1 : 250 000. Other maps show the MAS Sternberg in comparison with the surrounding regions. All maps are in scale 1 : 1 100 000. Map sheets are supplemented by tables, graphs, photographs and text.

The analysis confirmed that the greatest disparities are between north and south areas. Especially in the socio-demographic indicators influence south proximity of towns Olomouc and location near the Upper Valley. Conversely north lies on the outskirts of Nížký Jeseník. It is close to the most economic affected regions (eg. Bruntálsko, Rýmařovsko).

The main source of data was found in the Czech Statistical Office and the Ministry of Labour and Social Affairs. In the future, it is possible to extend the atlas of next chapter (eg. transport, environment, culture and tourism).

8. Použitá literatura a zdroje dat

8.1 Knižní a další publikace

Atlas krajiny České republiky: Landscape atlas of the Czech Republic. Praha: Ministerstvo životního prostředí České republiky, 2009, 1 atlas (331 s.). ISBN 978-80-85116-59-5. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/atlas_krajiny_cr

Atlas sociálně prostorové diferenciaci České republiky: Atlas of socio-spatial differentiation of the Czech Republic. Vyd. 1. Editor Martin Ouředníček, Jana Temelová, Lucie Pospíšilová. V Praze: Karolinum, 2011, 137 s., [38] l. obr. příl. ISBN 978-80-246-1889-0. Dostupné z: <http://www.atlasobyvatelstva.cz/cs/atlas-diferenciaci>

Česká republika: sešitový atlas pro základní školy a víceletá gymnázia. 2. vyd. Redaktor Stanislava Urbášková. Praha: Kartografie Praha, 2008, 1 atlas (32 s.). Školní zeměpisné atlasy. ISBN 978-807-3930-417.

DEMOGRAFICKÉ INFORMAČNÍ CENTRUM. Demografie [online]. Praha, 2005 [cit. 2015-04-28].

ISSN- 1801-2914. Dostupné z:

http://www.demografie.info/?cz_kontakt=&PHPSESSID=aacc216190b26d9d8a057c8642526bbc

KOSCHIN, Felix. *Demografie poprvé.* Vyd. 1. Praha: Vysoká škola ekonomická, 2000, 99 s. ISBN 80-245-0125-2.

MAS Šternbersko [online]. 2007 [cit. 2015-04-28]. Dostupné z: <http://mas-sternbersko.cz/>

Nemocnice Šternberk [online]. 2011 [cit. 2015-04-28]. Dostupné

z:<http://nemocnicesternberk.agel.cz/o-nemocnici.html>

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje na období 2014-2020: Integrovaná strategie rozvoje území MAS Šternbersko. 2014, 144 s. Dostupné z: <http://massternbersko.cz/cz/19/tvorba-strategie-2014>

SVOBODOVÁ, Hana, VĚŽNÍK, Antonín, HOFMANN, Eduard. Vybrané kapitoly ze socioekonomické geografie České republiky [online]. 1 vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013

[cit. 2015-04-28]. Elportál. Dostupné z: <http://is.muni.cz/elportal/?id=1104084>>. ISBN 978-80-210-6229-0. ISSN 1802-128X.

VODEHNALOVÁ, Lenka. *Návrhsocio-demografického atlasu správního obvoduobce s rozšířenou působností Litomyšl*. Olomouc, 2013. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Fakulta přírodovědecká.

VOŽENÍLEK, Vít a Jaromír KAŇOK. *Metody tematické kartografie: vizualizace prostorových jevů*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci pro katedru geoinformatiky, 2011, 216 s. ISBN 978-80-244-2790-4.

Vyhláška ministerstva vnitra č. 564/2002 Sb., o stanovení území okresů České republiky a území obvodů hlavního města Prahy

Vysočina: tematický atlas. 2. vyd. Redaktor Stanislava Urbášková. Jihlava: Krajský úřad kraje Vysočina ve spolupráci s Univerzitou Palackého v Olomouci, 2008, 1 tematický atlas (35 s.). Školní zeměpisné atlasy. ISBN 978-80-254-2080-5.

8.2 Internetové zdroje dat

Český statistický úřad, 2014a. ČSÚ a územně analytické podklady. In: *czso.cz*. [online]. Praha. © 2015. [cit. 15. 2. 2015]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/csu_a_uzemne_analyticke_podklady

Český statistický úřad, 2014b. Databáze demografických údajů za obce. Územní změny, počty obyvatel, narození, zemřelí, stěhování (1971-2012). In: *czso.cz*. [online]. Praha. © 2015. [cit. 30. 3. 2015]. Dostupné z: https://www.czso.cz/staticke/cz/obce_d/index.htm

Český statistický úřad, 2014c. Databáze demografických údajů za obce. Sňatky, rozvody, potraty (1991-2011). In: *czso.cz*. [online]. Praha. © 2015. [cit. 2. 4. 2015]. Dostupné z: https://www.czso.cz/staticke/cz/obce_d/index.htm

Český statistický úřad, 2013d. Veřejná databáze. Územně analytické podklady v obcích vybraného SO-ORP – vybraný ukazatel. In: *czso.cz*. [online]. Praha. © 2015. [cit. 30. 3. 2015].

Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?childsel0=1&cislotab=UAP6030PU_OB1.163&kapitola_id=327&voa=tabulka&go_zobraz=1&childsel0=1&verze=0

Český statistický úřad, 2014e. Sčítání lidu, domů a bytů 2011 - Vše o území. In: *czso.cz*. [online]. Praha. Aktualizováno 27. 4. 2015 [cit. 2. 4. 2015]. Vygenerováno ze <http://vdb.czso.cz/sldbvo/#!stranka=vse-o-uzemi&tu=0&th=&vseuzemi=>

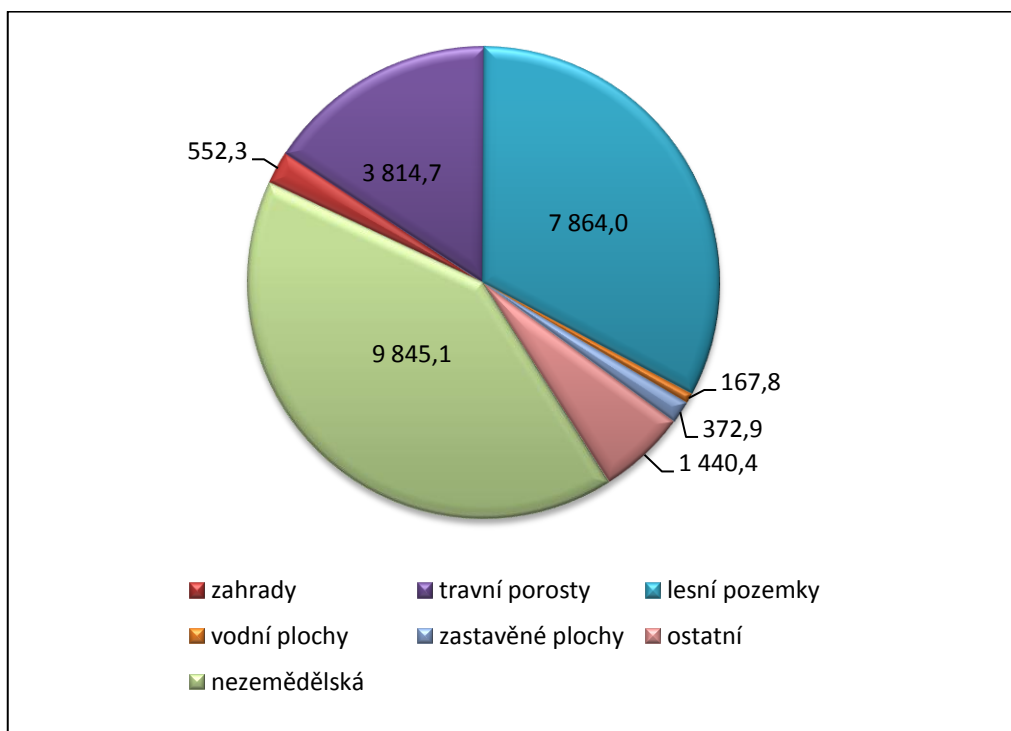
Český statistický úřad, 2013f. Dojíždka do zaměstnání a škol podle Sčítání lidu, domů a bytů 2011 – Olomoucký kraj - 2011. In: *czso.cz*. [online]. Praha. © 2015. [cit. 5. 4. 2015]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/dojizdka-do-zamestnani-a-skol-podle-scitani-lidu-domu-a-bytu-2011-olomoucky-kraj-2011-hlh7iwryyt>

Český statistický úřad, 2013g. MOS – Městská a obecní statistika. In: *czso.cz*. [online]. Praha. © 2013. [cit. 15. 2. 2015]. Dostupné z: <http://vdb.czso.cz/mos/okres.jsp?k=CZ0712>

Český statistický úřad, 2013h. Veřejná databáze. Dokončené byty v obcích vybraného okresu. In: *czso.cz*. [online]. Praha. © 2015. [cit. 20. 2. 2015]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdovo/tabparam.jsp?vo=null&cislotab=BYT7010PC_OB2.41&voa=tabulka&go_zobraz=1&childsel0=1&verze=0

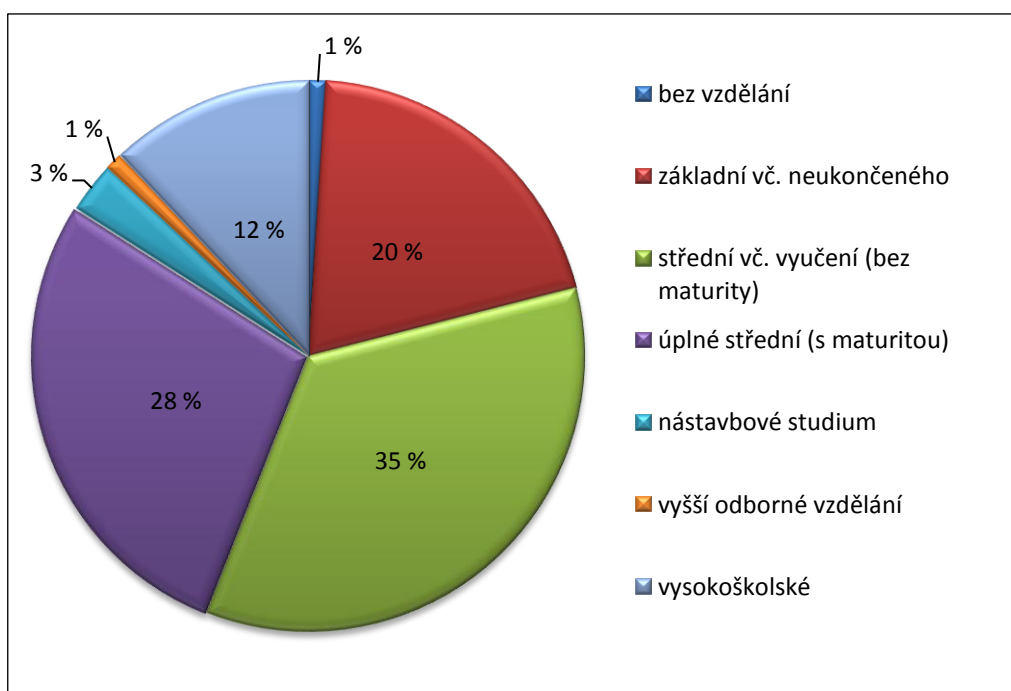
Integrovaný portál Ministerstva práce a sociálních věcí, 2015. Statistiky nezaměstnanosti z územního hlediska. Nezaměstnanost v obcích a mikroregionech (od 1. 1. 2005). In: *portal.mpsv.cz*. [online]. Praha. Za úplnost informací na stránce odpovídá: generální ředitelství Úřadu práce ČR. [cit. 5. 4. 2015]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem/?_piref37_240429_37_240428_240428.next_page=%2Findex.do&_piref37_240429_37_240428_240428.statse=2000000000019&_piref37_240429_37_240428_240428.statsk=0&_piref37_240429_37_240428_240428.send=&_piref37_240429_37_240428_240428.stat=2000000000053&_piref37_240429_37_240428_240428.obdobi=C&_piref37_240429_37_240428_240428.rok=201

9. Přílohy

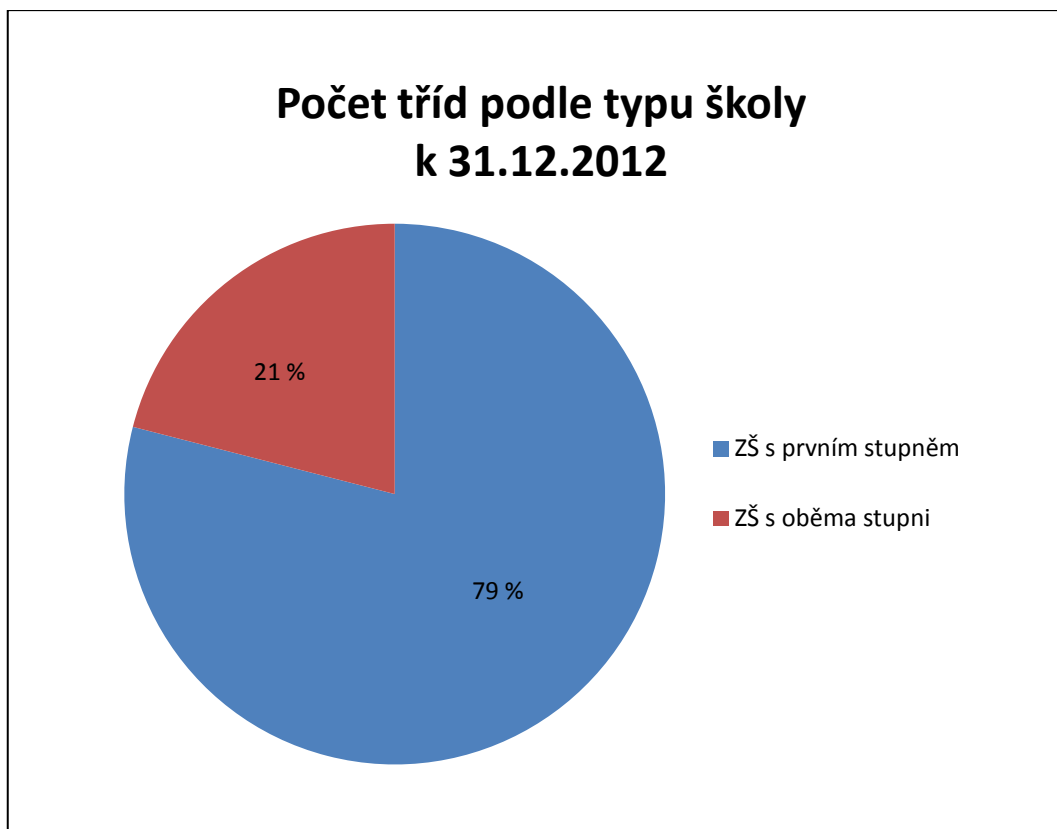
Obr. 1: Graf ostatních využití ploch v MAS Šternbersko v roce 2013

Zdroj: Strategie komunitně vedeného místního rozvoje na období 2014-2020: Integrovaná strategie rozvoje území MAS Šternbersko. 2014, 144 s. Dostupné z: <http://mas-sternbersko.cz/cz/19/tvorba-strategie-2014>

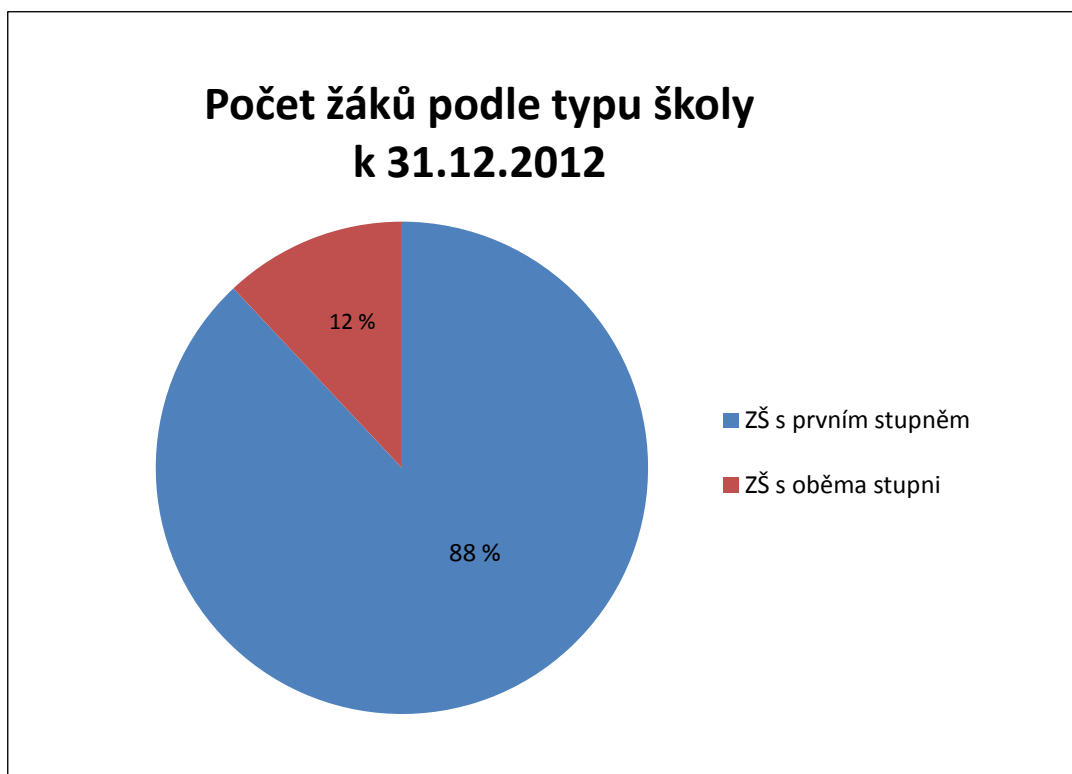
Obr. 2: Graf vzdělanostní struktury MAS Šternbersko v roce 2011

Zdroj: Český statistický úřad, 2014. Sčítání lidu, domů a bytů 2011. In: *czso.cz*. [online]. Praha. Dostupné z: <http://vdb.czso.cz/sldbvo/#!stranka=vse-o-uzemi&tu=0&th=&vseuzemi=>

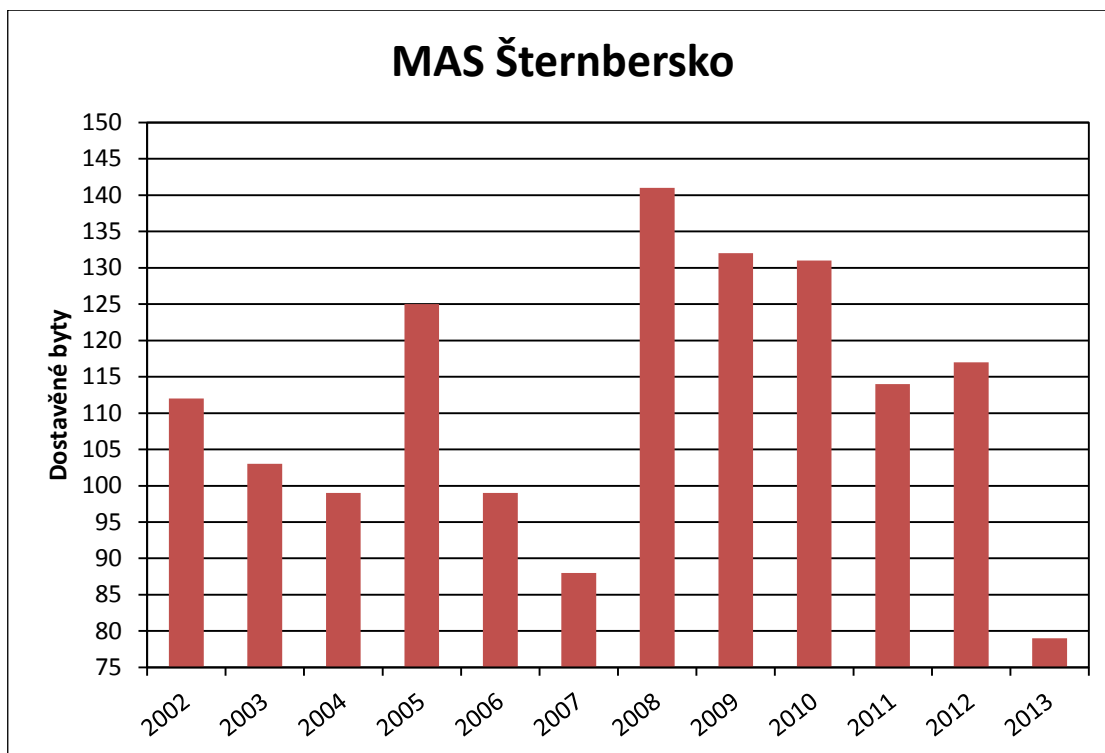
Obr. 3: Graf počtu tříd podle typu školy v MAS Šternbersko k 31. 12. 2012

Zdroj: Strategie komunitně vedeného místního rozvoje na období 2014-2020: Integrovaná strategie rozvoje území MAS Šternbersko. 2014, 144 s. Dostupné z: <http://mas-sternbersko.cz/cz/19/tvorba-strategie-2014>

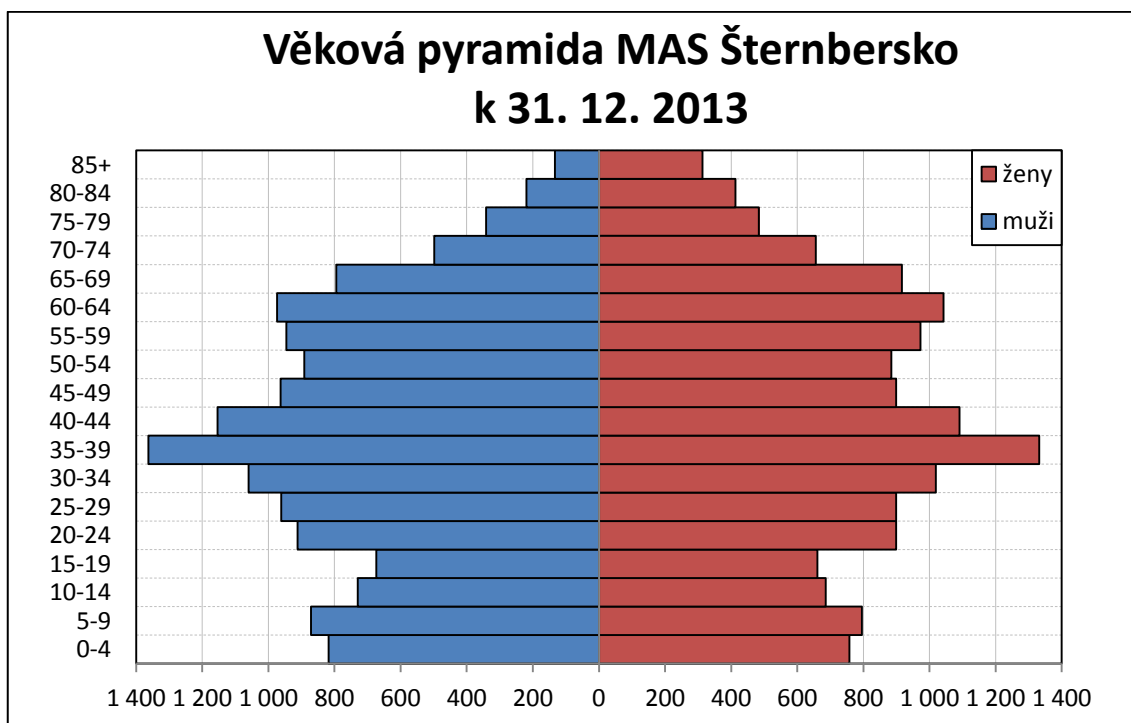

Obr. 4: Graf počtu žáků podle typu školy v MAS Šternbersko k 31. 12. 2012

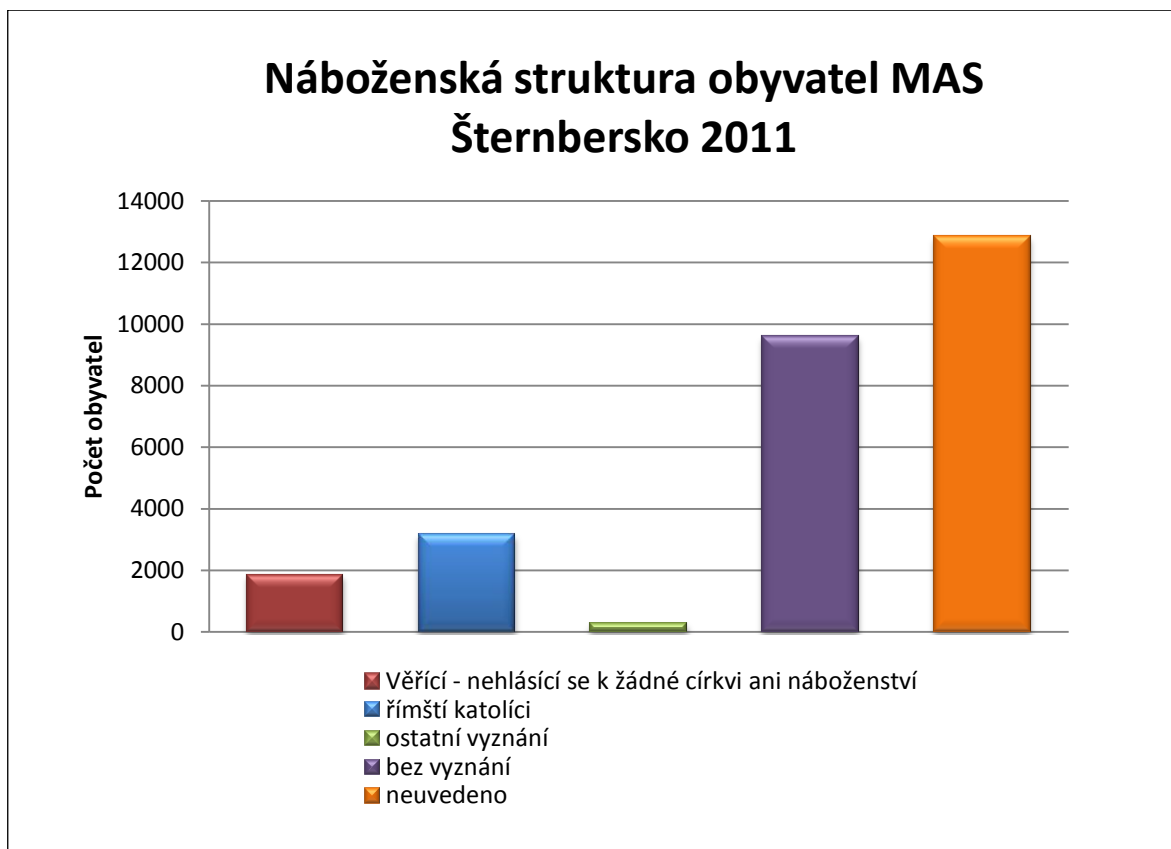
Zdroj: Strategie komunitně vedeného místního rozvoje na období 2014-2020: Integrovaná strategie rozvoje území MAS Šternbersko. 2014, 144 s. Dostupné z: <http://mas-sternbersko.cz/cz/19/tvorba-strategie-2011>

Obr. 5: Graf počtu dostavěných bytů v MAS Šternbersko mezi léty 2002 – 2013
 Zdroj: Český statistický úřad, 2013. Veřejná databáze. Dokončené byty v obcích vybraného okresu. In: czso.cz. [online]. Praha. © 2015. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdovo/tabparam.jsp?vo=null&cislatab=BYT7010_PC_OB2.41&voo=tabulka&go_zobraz=1&childsel0=1&verze=0

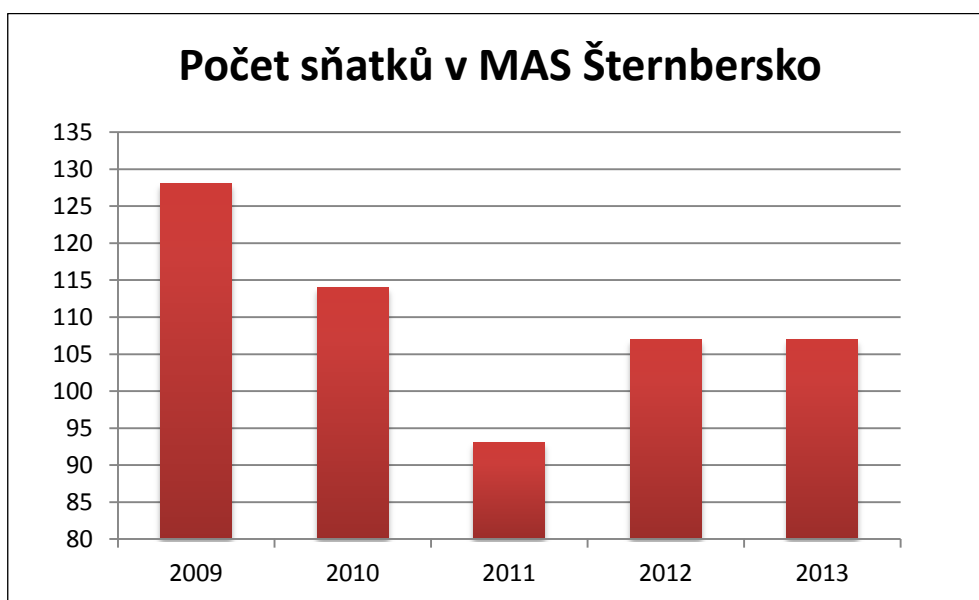

Obr. 6: Graf věkového složení obyvatelstva podle věkových skupin v MAS Šternbersko v roce 2013
 Zdroj: Český statistický úřad, 2013. Krajská správa ČSÚ v Olomouci. Obyvatelstvo. In: czso.cz. [online]. Praha. © 2015. Dostupné z <https://www.czso.cz/csu/xm/obyvatelstvo-xm-obce>

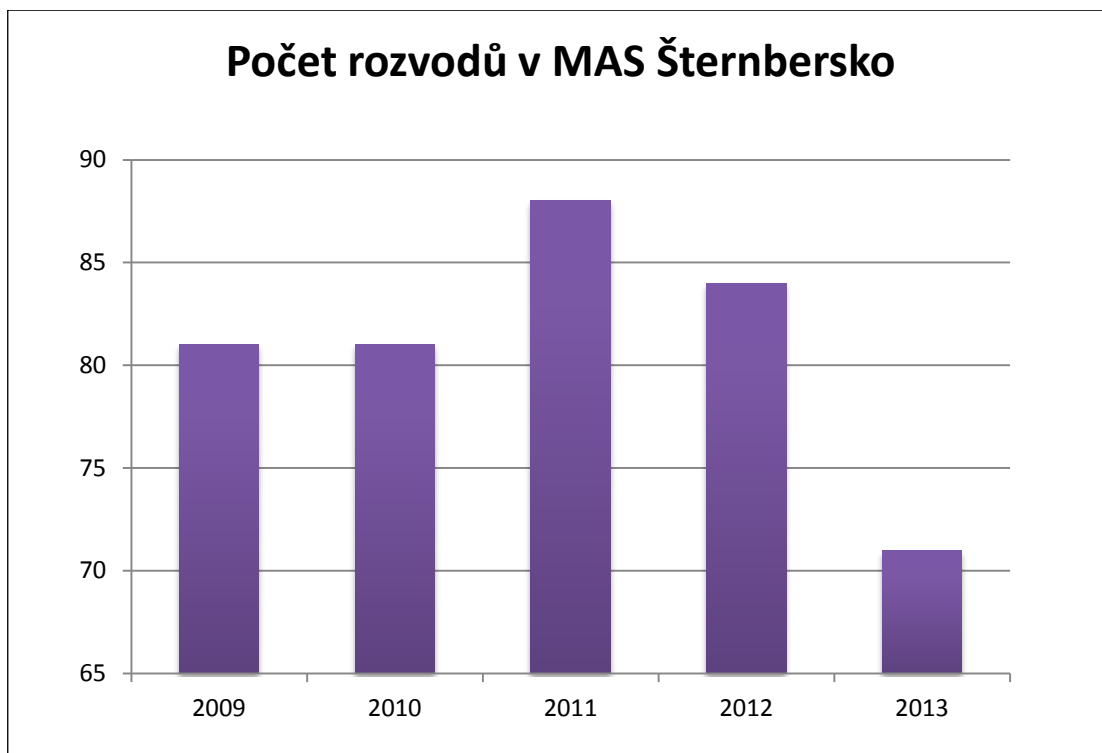
Obr. 7: Graf náboženské struktury obyvatelstva v MAS Šternbersko v roce 2011

Zdroj: Český statistický úřad, 2014. Sčítání lidu, domů a bytů 2011. In: *czso.cz*. [online]. Praha. Dostupné z: <http://vdb.czso.cz/sldbvo/#!stranka=vse-o-uzemi&tu=0&th=&vseuzemi=>

Obr. 8: Počet uzavřených sňatků v MAS Šternbersko v letech 2009 – 2013

Zdroj: Český statistický úřad, 2014. Sčítání lidu, domů a bytů 2011. In: *czso.cz*. [online]. Praha. Dostupné z: https://www.czso.cz/staticke/cz/obce_d/index.htm

Obr. 9: Počet rozvodů v MAS Šternbersko v letech 2009 – 2013

Zdroj: Český statistický úřad, 2014. Sčítání lidu, domů a bytů 2011. In: czso.cz. [online]. Praha.

Dostupné z: https://www.czso.cz/staticke/cz/obce_d/index.htm

Tab. 1: Struktura subjektů ve všech porovnávaných regionech k 31. 12. 2013

STRUKTURA SUBJEKTŮ (počet k 31.12.2013)	Státní organizace	Akciové společnosti (z obchod. společností celkem)	Obchodní společnosti	Družstevní organizace	Živnostníci a svobodná povolání	Zemědělství podnikatelé
Bystřička, o.p.s.	23	7	211	6	1478	29
MAS Uničovsko, o.p.s.	24	14	209	6	1736	60
MAS Nížký Jeseník, o.s.	16	10	97	3	838	58
Moravská cesta, o.s.	38	20	316	14	2722	97
Prostějov venkov o.p.s.	26	8	204	12	1632	95
RÝMAŘOVSKO, o.p.s.	25	10	197	2	1552	62
MAS Hanácké Království	19	8	158	6	1380	65
MAS Šternbersko o.p.s.	30	17	336	28	2882	72
Region HANÁ, o.s.	44	28	399	29	3562	347

Zdroj: Český statistický úřad, 2013. MOS – Městská a obecní statistika. In: czso.cz. [online]. Praha.

© 2013. Dostupné z: <http://vdb.czso.cz/mos/okres.jsp?k=CZ0712>

Tab. 2: Obce MAS Šternbersko s poddolovaným územím

Obec	Projev
Šternberk	Haldy, propadliny, otevřená ústní
Řídeč	Haldy, propadliny, otevřená ústní
Hlásnice	Haldy, propadliny, otevřená ústní
Horní Loděnice	Haldy, propadliny

Zdroj: Strategie komunitně vedeného místního rozvoje na období 2014-2020: Integrovaná strategie rozvoje území MAS Šternbersko. 2014, 144 s. Dostupné z: <http://mas-sternbersko.cz/cz/19/tvorba-strategie-2014>

Tab. 3: Hromadná ubytovací zařízení na území MAS Šternbersko v roce 2013

Hromadná ubytovací zařízení na území MAS Šternbersko	hotely, motely	penziony	turistické ubytovny	kempy, chatové osady	ostatní	CELKEM
Bohuňovice	1	0	1	0	0	2
Dolany	1	1	0	0	0	2
Šternberk	1	3	0	1	1	6
Hraničné Petrovice	0	0	1	0	0	1
Huzová	0	1	0	0	0	1

Zdroj: Strategie komunitně vedeného místního rozvoje na období 2014-2020: Integrovaná strategie rozvoje území MAS Šternbersko. 2014, 144 s. Dostupné z: <http://mas-sternbersko.cz/cz/19/tvorba-strategie-2014>

Tab. 4: Lékařské služby v obcích MAS Šternbersko k 31. 12. 2013

Obec název	Samostatná ordinace prakt. lékaře pro dospělé	Samost. ordinace prakt. lék. pro děti a dorost	Samost. ordinace prakt. lék. stomatologa	Středisko záchr. služby a rychlé zdravotní pomoci	Odborné léčebné ústavy (mimo LDN)
Bělkovice-Lašťany	1	0	0	0	0
Bohuňovice	2	1	2	0	0
Dolany	2	3	1	0	0
Hnojice	1	0	0	0	0
Šternberk	10	4	11	1	1
Hraničné Petrovice	0	0	0	0	0
Samotíšky	1	0	0	0	0
Řídeč	0	0	0	0	0
Obec název	Samost. ordinace prakt. lék. gynekologa	Samost. ordinace lékaře specialisty	Ostatní samostatná zařízení	Zařízení lékařské péče (lékárny)	Nemocnice
Bělkovice-Lašťany	0	0	1	0	0
Bohuňovice	1	0	2	1	0
Dolany	0	1	2	2	0
Hnojice	0	0	0	0	0
Šternberk	3	24	15	8	1
Hraničné Petrovice	0	0	0	0	0
Samotíšky	0	0	0	0	0
Řídeč	0	0	2	0	0

Zdroj: Český statistický úřad, 2013b. MOS – Městská a obecní statistika. In: czso.cz. [online]. Praha. © 2013. Dostupné z: <http://vdb.czso.cz/mos/okres.jsp?k=CZ0712>

Tab. 4: Věková struktura obyvatelstva v MAS Šternbersko, Olomouckém kraji a České republice za roky 2009 a 2013.

Věková struktura obyvatelstva 2009-2013 (ČSÚ)	2009	2013	2009	2013	2009	2013
	Obyvatelé ve věku 0-14 let celkem	Obyvatelé ve věku 0-14 let celkem	Obyvatelé ve věku 15-64 let celkem	Obyvatelé ve věku 15-64 let celkem	Obyvatelé ve věku 65 a více let celkem	Obyvatelé ve věku 65 a více let celkem
Celkem za MAS	4 312	4 659	20 226	19 598	4 155	4 769
% z celkového počtu	15	16,1	70,5	67,5	14,5	16,4
Celkem za Olomoucký kraj	90 938	94 054	451 614	429 863	99 489	112 439
% z celkového počtu	12,2	14,8	70,3	67,6	15,5	17,7
Celkem za ČR	1 494 370	1 577 455	7 413 560	7 109 420	1 598 883	1 825 544
% z celkového počtu	14,2	15	70,6	67,6	15,2	17,4

Zdroj: Strategie komunitně vedeného místního rozvoje na období 2014-2020: Integrovaná strategie rozvoje území MAS Šternbersko. 2014, 144 s. Dostupné z: <http://mas-sternebersko.cz/cz/19/tvorba-strategie-2014>

Obr. 9: Náměstní ve městě Šternberk v roce 2009

Zdroj: Deník veřejné správy. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6391112>

Obr. 10: Město Šternberk v roce 2009

Zdroj: Deník veřejné správy. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6391112>

Obr. 11: Hornomoravský úval

Zdroj: Martin Vavřík. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Hornomoravsk%C3%BD_%C3%BAval

Obr. 12: Přírodní rezervace Panské louky

Zdroj: Naučná stezka a přírodní rezervace Panské louky. Dostupné z: <http://www.strednimorava-tourism.cz>

Obr. 13: Přírodní rezervace Panské louky

Zdroj: Rosewillage. Dostupné z: <http://rosewillage.webnode.cz/pozemky-v-okoli/panske-louky/>

Obr. 14: Hotel „M“ ve Šternberku

Zdroj: Pensionhotel. Hotel M. Dostupné z: <http://www.pensionhotel.cz>

Obr. 15: Hotel „M“ ve Šternberku

Zdroj: Pensionhotel. Hotel M. Dostupné z: <http://www.pensionhotel.cz>

Obr. 16: Nemocnice ve Šternberku

Zdroj: Nemocnice Šternberk. Dostupné z: <http://nemocnicesternberk.agel.cz/>

Obr. 16: Nemocnice ve Šternberku

Zdroj: Nemocnice Šternberk. Dostupné z: <http://nemocnicesternberk.agel.cz>